

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC -U. 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti czikkek:

Az erdélyi lóheremag tisztításának és értékesítésének kérdéséhez. <i>Páter Béla</i>	29
A tejről és tejkezelésről. I. <i>Br. Kemény József</i>	31
Egy általánosan követésre méltó példa. II. <i>Monostori Károly</i>	31
A gyakorlat alapelve az állattenyésztésben. I. <i>Kleinkauf György</i>	32
Szőlőink helyes trágyázásáról. <i>Vörösmarty</i>	33
Kisebbszakközlemények	34
Irodalmi szemle:	
Külföldi lapokból. <i>E. E.</i>	34
Egyleti élet.	34
Vegyes közlemények	35
Közgazdaság, üzlet, forgalom:	36
Szerkesztői üzenetek	36
Hirdetések	36

A legjobb magvak legolcsóbb beszerzési forrása

MAUTHNER ÜDÖN

cs és kir.

udvari szállító

magkereskedése

Budapesten vásárol:

minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napiáron mindentféle gazdasági magot, és pedig:

(28.)
lóheremagot,
luczernát,
bíborherét,
fehér herét,
nyulszapukát,
baltaczimét,
tavaszi bükkönyt,
mustármagot,
lenmagot,
fehér kölest,
vörös kölest,
kendermagot,
gomborkát,
napraforgót,
csibehurt stb stb.
továbbá:
akácsmagot,
gleditschiamagot,

Az erdélyi lóheremag tisztításának és értékesítésének kérdéséhez.

Az Erdélyi Gazda m. é. 39. és 42. számában a lóheremag értékesítésének kérdését vetette fel. E kérdés annyira fontos az erdélyi rész gazdáira, hogy azt hiszem, nem fölösleges, ha arra újra és újra visszatérünk. A fenti idézett két közlemény megjelenésekor, nagyfokú elfoglaltságom miatt nem szólhattam hozzá a felvetett kérdéshez, bármennyire is óhajtottam volna, azért teszem azt most, oly célból, hogy tartsuk e kérdést állandóan napirenden, s az egyszer fellobbant lángot ne engedjük ismét elaludni. Szóljunk hozzá e kérdéshez minél többen és — ha alaposan kibeszéltük magunkat — fogjunk hozzá a dologhoz. Mert ha mindenki csak hallgat és otthon tartja a bölcsességét s ha senki sem tesz semmit, akkor a közügy sohasem haladhat előre.

Világítsuk meg tehát a felvetett kérdést minden oldalról, kiki a maga szempontjából. A fenti két közlemény meglehetősen alaposan tárgyalja a kérdést, úgy, hogy ahhoz hozzá tenni nem sok marad, elvenni való is kevés van, mert a felhozottak körülbelül mind tapasztalaton alapuló tények. Ha mégis hozzá szólnok ezen kérdéshez, teszem azt egyrészt azért, hogy ne engedjem a dologt feledésbe menni, másrészt egyik másik tekintetben talán szolgálhatok némi felvilágosítással.

T. olvasóm jól ismerik az erdélyi lóheremagtermesztés jelentőségét és jól tudják, hogy az erdélyi lóheremagnak nagy a hite a külföldön, úgy, hogy állandó kiviteli cikket képez, dacára az amerikai, oroszországi és más vidéki mag nagy és igen csábító versenyének. Valószínű tehát, hogy az erdélyi lóheremag a jövőben is megtartja helyét a világkereskedelemben és a lóheremagtermesztés az erdélyi gazdáknak ezentúl is jó jövedelmi forrásul fog szolgálni. Hogy pedig ezen jövedelemforrás tejfelét ne a kereskedő szedje le, a ki, mint mondják, csak a sovány tejet hagyja meg a gazdának, hanem hogy a gazda egész teljeségében rakhassa zsebre az őt megillető hasznot, annak elérésére komolyan hozzá kell látni a munkához.

Ha a Várady ur által felhozott adatok a haszonra nézve tényleg úgy állanak, a mit kétségbe vonni nincs jogom, adatait megdönteni nem tudom, mert ellenadataim nincsenek, akkor a gazdáknak nem volna szabad egy percig sem tétlenül nézni a körülöttük és az ő rovásukra végbemenőket. Itt van az E. G. E., kezdje meg az első lépést és hozza közös táborba az érdekelt feleket.

A lóheremag forgalmazásával foglalkozó kereskedők között azonban, nézetem szerint, mégis különbséget kell tenni. Nem akarok

ugyan a kereskedővilág védelmére állani, a hol nem érdemlik, csak az igazságot keresem. Különbséget óhajtok tenni az exportáló nagykereskedő és a hasznot zsebre vágó ágens között. A nagykereskedő az öszevásárolt lóheremagot rendszeresen kezeli, osztályozza szín és nagyság szerint, rostáltatja, arankamentesíti és egalizálja, hogy azután szép kiegyenlített árut szállíthasson nagyban a külföldre és hogy a hazai fogyasztást is kielégíthesse. Ha tehát hasznot ér el az eladásnál, azt bizonyos határon belül, jogosnak tartom. Már hogy milyen százalékkal dolgoznak, azt nem tudom, de azt látom, hogy szakértelemmel dolgoznak, pénzt forgalmaznak, talán reszkiroznak is, mindezek fejében tehát megilleti őket a polgári haszon. Ha azonban uzsorászkodnak, akkor már nem védem őket. Bizonyos határig tehát elismerem létjogosultságukat. Másképp áll azonban a dolog azokkal a kereskedőkkel, a kik sűrűn és kritikus pillanatokban alkalmatlankodnak a gazdának, sokszor kihatározzák szorult helyzetét és ha megvették a gazdától a lóheremagot, ezen nem sokat változtatnak, hanem majdnem úgy, a hogyan kapták, tovább adják, természetesen jó haszonnal. Tudok eseteket, hogy a kereskedő már előzőleg eladta a lóherét tisztességes haszonnal, még mielőtt meg vette volna s csak akkor vette meg, mikor a haszon már a csébében volt. Az árun tehát semmit sem változtatott, nem is reszkirozott semmit és mégis nyereszkedett. No és azt a munkát, a mit az ilyen kereskedő végez, a ki csak ágens, azt nem nevezhetem olyan munkának, a melyért a haszonra rászolgálna. Az ilyen ágens csak hiábavaló módon drágítja az árut, s ezek teszik tönkre a gazdát, mert a mit ők raknak zsebre, az tulajdonképpen a gazdát illelné meg. Az ilyen kereskedői miveletek okozák azután, hogy a gazda fárad és még sem jut zöld ágra, ellenben az ágens csak a kávéházba jár és mégis megél. Az ilyen ágensféle lóheremagkereskedők létjogosultságát nem ismerem el, ezek csak a gazda tehetetlensége és kényelme folytán szedik el a hasznot a gazda elől.

Azt tartom, hogy a dolog javítását ott kell kezdeni, tegyük fölöslegessé az ágenseket. Ezt vagy az egyes embernek kellő utánjárása által, vagy pedig tömeges szövetkezés által lehet elérni.

Ha pedig a nagykereskedő által zsebre tett haszonra is pályázunk, akkor ezért bizony meg kell szolgálni. Ha szövetkezetet alakítunk, akkor annak a szövetkezetnek ugyanazt a munkát kell teljesítenie, a mit a reális exportáló kereskedő végez, s a melyet Várady ur cikkében is megemlít. Hogy ez a munka ebben az esetben nagyon könnyű lenne, azt

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte

Budapest, V. Albertmány u. 36

*most perre be. lóheré lucerna
minden más vetőmagról pütséglésit*

s erőt mintárat ajánlatot Riv.

éppen nem állithatnám, de azért hiszem, hogy kellő akarattal célt lehet érni vele. Csérer ur cikkében a vásár, aukció mellett foglal állást. De azt tartom, ha csak vásárt tartunk, aukciót rendezünk, akkor megint csak a nagy kereskedő-cégekkel fogunk üzletet köthetni és még kérdés, hogy mi lesz az eredménye.

Egynéhány évvel ezelőtt még úgy értékelt az erdélyi lóheremag, hogy a külföldi nagy cégek utazója ide jött és itt vásárolta össze a szükséges mennyiséget, melyet azután többnyire csak nagyon felületesen megtisztítva szállított a külföldre. Ma már ritkák a külföldiek, ezek munkáját a mi cégeink fölségessé teszik, mert nagy exportáló cégeink már kikészítve, t. i. megtisztítva, arankamentesítve és egyenletesen egalizálva szállítják a külföldi kereskedőknek a lóheremagot. Ma tehát már el van kényeztetve a külföldi kereskedő. Egy pár évvel ezelőtt még nem bánta a külföldi kereskedő, ha akármilyen arankás is volt a mag, ha egyébként szép volt a mag, elvitte. Ma már kiköti ő is az arankamentesítést.

A külfölddel tehát csak úgy tudnánk üzletet kötni, ha szövetkezetet alapítunk, mely teljesen úgy járna el, mint kiviteli nagy kereskedő cég.

De azért nem tagadom, hogy esetleg talán a lóheremag-aukciókkal is lehetne szép eredményt elérni, ha egyrészt a termelők, másrészt a vevők kellő számmal látogatnák. A termelőket, azt hiszem, könnyebb lesz a vásáron való tömeges megjelenésre rá bírni, de nagy kérdés, honnan vesszük a szükséges vevőket? Bár nem tartom lehetetlennek a dolognak ily uton való szervezését, de a vevőknek ide csalogatását egyelőre még nagyon nehéz mozzanatként tartom, mert hogy a külföldi vevők ide jöjjenek, ahhoz kevés a reménység, nem marad tehát más vevőnk, mint a hazai nagykereskedők és a vidéki ágensek. Hogy ezek ezután hova terelnék ezt az üzletet, nem tudom, de valami igen nagy bizalmam még sincs hozzá,

Ellenben egészen másképp képzelem a lóheremagtermelők értékesítő szövetkezetét. Ezt olyanformán gondolnám létrehozhatónak, hogy a lóheremagtermelők rendszeres szövetkezetté alakulnának, mely szövetkezetnek az lenne a célja, hogy a lóheremagot együttesen, lehetőleg kedvezően értékesítsék, úgy, hogy ne csak a hazai fogyasztást elégítse ki leplombozott arankamentes vetőmag forgalmazásával, hanem nagyobb tömegben külföldre is szállítsa. Ez a szövetkezet az E. G. E. fenntartósága, erkölcsi és anyagi támogatása mellett az erdélyi lóheremagnak megbízható beszerzési forrása lenne, a mely az egész külfölddel léphetne üzleti összeköttetésbe. Hogy ez megvalósulhasson, szükséges először is, hogy a termelők összeálljanak és együttesen járjanak el, lóheréjüket beadják egy közös raktárba, melyben a szövetkezetnek külön alkalmazottja, a ki természetesen a szükséges szakértelmet elsajátítaná, a lóherét osztályozná és tisztíttatná. A kellőleg kikészített lóheremagot mustrák alapján forgalomba hozná és általában minden tekintetben úgy járna el, mint a nagy kiviteli cégek szoktak tenni.

Az egész dolog ugyan nagyon kartellizű, de azt nem vehetné senki rossz néven a gazdaktól, ez csak önvédelem a kizsákmányolás ellen, a mit nem lehet kárhóztatni. Ideje

volna, ha a gazdák végre-valahára elkezdenék érdekeik megvédését. Bele vonandó volna még az üzletbe egy pénzügyintézet, mely a szövetkezetnek hitelt nyújtana, hogy a megszorult gazdának előleget adna a beadott lóheréjére.

A kérdésnek sok oldala volna még, a mi részletes megbeszélés tárgya lehetne, de ügyesen szervezve üdvös hatást várhatnánk tőle.

Az általam tervezett szövetkezet létesítésének alapjául az E. G. E. heremagtisztító raktára szolgálhatna, mely a szövetkezetbe beállott termelők szolgálatában állana. Ezen intézménynek ügyis van állandó alkalmazottja, a ki ezen tervezett irányban kiképezné magát s a külfölddel való összeköttetést létrehozná és fentartaná; esetleg meg is látogatná a külföldi piacokat, hogy az ügynek propagandát csináljon. Ha azután a külföldi vevők megtudnák, hogy ilyen magas színvonalon álló erkölcsi testületnek garanciája mellett juthatnak megbízható elsőrendű erdélyi lóheremaghoz, nem hiszem, hogy ne ehhez forduljanak szükségleteik beszerzésekor. Ezen beszerzési forrás biztosítaná őket az amerikai és egyéb herével való visszaélés ellen.

Az aukciókból kevesebb eredményt várunk, mert a külföldi vevőknek ma már utána kell járni; azokat otthonukban felkeresi a konkurrens egész legiója, az tehát nem fog hozzájuk jönni. Pedig a lóheremagtermelésnek csak úgy van értelme, ha a külföld vevőnk marad. Ha nem vihetjük lóherénk tulnyomó részét a külföldi piacokra, akkor itthon akár meg is ehetjük lóheremagunkat, mert vetőmagul nem kél el nálunk annak csak igen csekély része. Hiszen az egész országot csak nem vethetjük be lóherével! A jó üzlet egyik feltétele még az lenne, hogy *termeljenek a gazdák lehetőleg arankamentes magot!*

Végül legyen szabad még az E. G. E. heremagtisztító raktáráról is egy néhány szóval megemlékezni, főleg azért, mert azt Várady ur az E. G. 42, számában megemlített, de azért is, mert magam is érintettem azt a fentebbiekben. Az E. G. E. heremagtisztító raktára alakulásának egyik célja az volt, hogy a lóheremagot ne csak megtisztítsa, hanem annak „bizományi eladását is közvetítse.” Az első esztendőben ment is az a bizományi eladás, ma azonban már nagyon aláhanyatlott. Ennek okát Várady ur cikke is kifejti.

A heremagtisztító raktár utján jó üzletet kötni bajos, mert mai szervezetében az nem annyira a lóheremagnak haszonnal járó forgalmazására, mint inkább a gazdák saját vetőmagjuknak alapos kitakarítására való. Jelenlegi szervezetében ezen intézmény fő hiányát abban látom, hogy a gazdák megbízhatóan megtudják takarítani saját vetőmagjukat, nem pedig abban, hogy magjukat megtakarítás után haszonnal el tudják adni. Oka annak abban van, hogy egyrészt a lóheremagplombozás csak ritkán jár haszonnal, másrészt pedig a tisztító raktárnak oly magasak a díjai, hogy azt az eladásra szánt mag nem bírja meg. A plomboztatást még a nagy exportáló kereskedőnek sem fizeti ki magát, hát még a termelőnek. A nagy kereskedő csak azt a lóherét plomboztatja, a melyet könnyű szerrel meg lehet tisztítani és csak azért képes plomboztatni, mert van rá módja, hogy a hulladékot is el tudja adni. A prima herét a kereskedő jobban el tudja helyezni a

külföldön ólomzár nélkül, ezt tehát nem plomboztatja, hanem csak azt, a mit vagy nem tud külföldre vinni, vagy az olyan nagyszemű magot, a melynek tetszetősége kissé kifogás alá esik, de a mellett jól kirostálható és az arankától megtisztítható. A hulladékra szintén talál vevőt; az apró szemű, szép külsejű magot belekeverheti oly nagyobb külföldi szállítmányokba, a melyek némi csekélyebb arankatartalmat is megbírnak, vagy a mi már teljesen csak hulladék, azt megint egyes kereskedők „rétjavítás” címen keresik. A nagykereskedő tehát megleti a számláját, de a termelő ezzel nem képes versenyezni.

Ha a termelő ólomzatja lóheréjét, annak hasznát megeszi a sok hulladék. A hulladék %-a nagyon változó, néha kétségbeejtő. Voltak kezem alatt lóherék, melynek 50—60% hulladéka volt; viszont voltak olyanok is, hogy a hulladék alig tett ki egy néhány százalékot. A hulladék közép-átlaga az eddigiek alapján körülbelül 28% körül van. Ha aprószemű a lóhere, ha a mellett nagyon arankás is és ha pláne nagy arankák vannak benne, akkor igen nagy a hulladék. A kirosztált apró-szemű lóherét is megveszi ugyan a kereskedő, de nem ad érte sokkal többet, mint fél árat. Sajnos nem ismerünk más módszert a lóheremag arankamentesítésére, mint a rostálást. A rostálásnál pedig nem választhatjuk külön az apró-szemű lóherét a nagyszemű arankától.

És itt meg kell jegyezni, hogy a külföldre való szállítás céljából könnyebb a lóhere arankamentesítése, mint a hazai forgalom részére, mert mi teljes arankamentességet kívánunk, ellenben a külföld megelégszik, ha csak a vett átlagminta arankamentes, sőt vannak vidékek, a hol 1 kg. lóherében 10 szem arankát is megengednek. Ezek részére tehát háládatosabb a szállítás, mint a hazai kereskedelem részére való plombozás. Az elvetendő mag alapos kitakarítása szempontjából azonban a mi eljárásunk szigorúsága helyén van s az elvetendő magtól nem kell azt az áldozatot sajnálni, melyet a heremagtisztító raktár megkiván.

Nagyon szaporítja továbbá a lóheretisztítás költségeit, a nagy díjszabás. Mázsánként 2 frt 60 kr. és még a szállítás és a varratlan zsákok ára, ez kissé sok. Ezt megfizetheti a gazda a saját vetőmagjának megtisztításáért, de az eladásra szánt mag nem bírja el mind ezt, ahoz a plombozott és nem plombozott árú jelenlegi árkülönbsége nem elég, ahoz az kellene, hogy a plombozott magot jobban fizessék.

Kívánatosnak tartanám a fent érintett díjszabás revidálását, a mire most már 9 évi tapasztalat alapján megvannak a szükséges adataink.

A jelenlegi viszonyok mellett az E. G. E. heremagtisztító raktára csakis, mint a gazdák saját vetőmagjuknak tisztító raktára töltheti be hivatását. A nagyközönség, azonban még erre a célra sem veszi igénybe azt az intézményt úgy, a hogy kellene.

Kívánatos lenne, hogy egyik gazda se vessen el olyan magot, a melynek arankamentessége nem biztos. Lóheremagkereskedelmünknek folytonos megbénítója az aranka, de azért még sem akarják t. gazdáink belátni, hogy ha rendszeresen, minden évben csak arankamentes magot vetnének el és ha az

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Áruimért 5 évig felelek. (529.)

SÁRGA KRISTÓF

fehőrnemű és vászonraktára,

Kolozsvárt, Deák Ferencz-uteza (Belközép) 3. szám.

Valódi Linoleum és Cocos futószőnyeg. Dus választék divatos férfi- és női ingek, mindenféle szabású alsónadrágok, valódi francia fehér és színes len-batizst zsebkendők. Ferdinand Richter-féle Rumburgi-, Creás-, Irlandi és Hollandi lenvásznak. Francia satin, creton, oxford és madapolán ingszövetek és ingbetétek. Mindennemű férfi, női és gyermek téli alsó ruhák. Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokrócz és matrácokban. Elvállal kiházasítást vagy magán szükségére kívánt mindenféle fehőrneműek pontos elkészítését, kütünő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. (539.)

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható. (531.)

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

arankát a mezőn teljes szigorral irtanak, egész más árakat tudnának elérni a lóheremagért, mint így. Hogy pedig megbízható legyen elvetendő lóheremagjuk arankamentessége, arra a legegyszerűbb mód a vetőmagnak szánt lóherét a tisztító raktárban megtakarítani. Erre nem tulságos drága a tisztítóraktár árszabása, bár örvendetes volna, ha azt le lehetne szállítani. Sajnos, hogy csak nagyon kevés gazdaságot tudok az erdélyi részeken, a hol ezt a kérdést eléggé méltatják. Legtöbben megelégszenek azzal, hogy úgy, a hogy otthon kirostálják a magot, de hogy az arankamentességéről meg is győződjenek, azt már csak nagyon kevesen teszik.

Páter Béla.

A tejről és tejkezelésről.

I.

A tej a legfontosabb emberi táplálék, ennek jut a víz után, a tápláló és élvezeti anyagok között a legfontosabb szerep, s a mennyire egészséges a jó, tisztán kezelt tej, éppoly káros lehet a tisztátlan. Kivált a városban élő ember, ki csak másod illetve harmad kézből kapja a tejet, van kitéve a tej káros hatásának; mint fájdalom legtöbb rosszul alkalmazott takarékoságból, csak hogy pár fillérrel olcsóbb tejet kapjon kiskereskedőtől vagy falusi asszonyoktól veszi a tejet s hogy ez mennyire lehet veszélyes és káros. Alábbiakban fogom kimutatni. Valóban csodálatos, hogy tudva a tisztán és tisztátlanul kezelt tej közötti különbséget, mily kevés gondot fordítanak mégis erre. De el kell, hogy jöjjön az az idő, mikor a fogyasztóközönség is belátja, hogy tej és tej között van különbség s szívesen ad pár fillérrel többet a biztos helyről jött tejért. A városok tejjel való ellátását nézetem szerint szövetkezeteknek kellene kézbe venni, mert hiszen természetes, hogy a kistermelő ki pár liter tejjel megy naponta a piacra, nem kezelheti úgy a tejet, mint egy szövetkezet; s nem is ellenőrizhető hatóságilag úgy. Szövetkezettel a tej sokféle hamisításának is elejét lehetne venni, a mennyiben a szövetkezet ellenőrizhetné szállítóit. Párisban, a hol nagyon divott a tej hamisítása, a nyolcvanas években megtiltották a tejnek házhoz való hordását s a tejjel való házalást. 1882-ben alakult meg a „Société générale de laiterie“ tizenkét és fél millió frank tőkével és a „Laiterie centrale et Arnoult réunie“, mely két szövetkezet látja el ugyaszólván egész Páris. Ezekhez gyűl össze naponta a termelőktől a tej, s ez adja ki a kisebb elárúsítóknak természetesen piombált edényekben. Így elérik azt, hogy Páris jó tejet kap, s a háziasszony sem kell, hogy a „tejesasszonyra“ várjon, hanem akkor kap tejet, mikor akar.

Kopenhágában 1878-ban alapították a „Kjöbenhavn-Moelke Forsyning“-et, e szövetkezet kezeli legideálisabban a tejet. Aránylag nagy árt fizet a termelőknek; de meg is kívánja, hogy az istállók s a kezelés a lehető legtisztább legyen. beteg tehének azonnal el távolíttassanak, fertőző betegségben szenvedő emberek a tejhez közel se férjenek, ily udvarok azonnal lezártnak s a betegség tartama alatt a tejet nem veszi át. Mindezt szakközegei által szigorúan ellen is őrzi. (Jensen előadása a VIII. nemzetközi egészségügyi kongresszuson.)

Összehasonlítva ezeket a viszonyokat a mi viszonyainkkal, mekkora különbséget látnunk! De lássuk csak, hogy mi minden van a tisztátlan tejben, s mi mindennek lehet a tisztátlanul s gondatlanul kezelt tej az okozója?

Renk, hallei tanár 1 liter tisztátlanul kezelt tejben $\frac{1}{2}$ gr. istállótrágyát talált; nálunk azonban még sokkal több van. Erdélyből nincs adatom, de azt hiszem itt nálunk semmi esetre sincs a dolog jobban, mint Budapesten van. Budapestről két adatom van és pedig: a Budapesti Separator részvénytársaság igazgatója 600 l. tej centrifugálása után 4 kgr. piszkot (trágyát, vért, szőrt, legyeket stb.) talált, tehát $1\frac{1}{2}$ gr. pro liter. Dr. Pécsi a „Tejgazdaság“ VI. évf. 11 számban közli, hogy ő az ugynevezett „milimárikától“ vett tejnek literjében 7 gr. trágyát talált, szerinte a főváros naponta 200.000 liter tejben 140 kiló istállótrágyát fogyaszt el, mi évente 511 mm.-nak felel meg. Így van ez a fővárosban, hát még a vidéki városokban! Bámulatos, mily rondán és gond nélkül bannak a tejjel, — tisztelet a kivételeknek, — s mily kevés gondot fordítanak az istállók tisztántartására. Hogy mily kevés gondot fordítanak az istállókra, láttam egy bérlőtől átvett birtokomon, hol az az istálló, melyben fejősteheneit tartotta oly állapotban volt, hogy merem állítani, hogy az Augias istállója tiszta salon volt e mellett, s ez a bérlő állandóan 50 60 drb. fejős tehenet tartott, s látta el a közeli várost tejjel; bár azt a sok trágyát, a mit megetetett, inkább hordta volna a földekre. Így van ez a kistermelőknél mindenütt, mindegy az akár milyen büzös, piszkos az istálló, edény, marha s a fejős keze! Az edényeket, ha jól megy, kiöblítik hideg vízzel, s ezzel elég van téve a tisztaságnak.

De ez még nem minden, ha szűken tejet a tehén, könnyű ezen segíteni, van víz elég, tehát . . .! Ha legalább mindig tiszta vizet használnának! Hányszor történik éppen a keresztelt tejjel fertőzés, hogy csak a közel multból hozzak fel egy példát, hát Bécsnek egyik részében 1900. május 20—26-ig 4 tifusz eset fordult elő, május 27-től június 2-ig 15, ez feltűnt Dr. Gruber Miksa egészségügyi főtanácsosnak s első sorban a vízvezetési vizre gyanakodott, ezt megvizsgálva csiramentesnek találta, tovább vizsgálva a dolgot rájött, hogy a falvakból behozott tej inficiált vízzel volt hígítva. 1888-ban Budapesten az országos tejgazdasági felügyelőség a tejnek 46%-át hamisítottnak találta. Egy másik adatot közöl Dr. Pécsi, mely szerint eltekintve attól a 10.000 liter tejtől, mi leólmozott üvegekben kerül forgalomba, alig árulnak Budapesten tejet, melynek zsirtartalma megütné a 2%-ot, pedig a jó tejnek 3-4% zsirt kell tartalmaznia. S a vidéken? Nos hát határozottan merem állítani, hogy ott még rosszabbul van a dolog. De láttuk a számokat: az 1895 febr. 18—19. a földmivelésügyi miniszteriumban megtartott szaktanácskozomány adatai szerint, vidéki városainkba circa $2\frac{1}{2}$ millió lélek naponta csak $\frac{1}{3}$ liter átlagos fogyasztás mellett 830.000 liter tejet fogyaszt; s ennek 20%-a biztosan keresztelve van, tehát minimo calculo 160.000 liter hamisított tej kerül forgalomba, mi naponta circa 7500 írt kárt okoz, egy-esztendőben pedig közel 3 millió forintot. Jó volna, ha nálunk is a hatóságok szigorúbban vennék a dolgot, de az is igaz, hogy a tejkereskedelem

mai állapotánál az majdnem lehetetlen. S mennyi tejet kapnak még a jó városiak, mi részben le van fölözve, mivel 1% zsirtartalomnak a lefölözését még a legfigyelmesebb gazdaszony sem veszi észre, pedig az ilyen tej literje 4—5 fillérrel kevesebbet ér.

Nézzük tovább, hogy mi mindenféle betegség vihető át a tejjel az emberre. Az 1895. tartott higienikus kongresszuson Jensen kimutatta a tej által következő betegségek vihető át az emberre: lépfene, szájfájás akhionomikozis és az európai ember ez időszakban legnagyobb ellensége a gümőkór, továbbá közvetíti a tej a difteritist, vörhenyt, tifuszt, kolérát. Teljesen megakadályozni, hogy csira kerüljön a tejbe nem áll hatalmunkban, de okszerű tiszta kezeléssel csökkenthetjük a veszélyt; tudva azt, hogy a bacillusok kedvező körülmények között mily rohamosan fejlődnek. Tegyük fel pld. hogy egy köbcentiméter 35°C. frissen kifejt tejben 100 bacillus van, úgy Dr. Escherich kimutatása szerint, pár óra múlva már 3800-szor annyi azaz 380.000. Mindezen fertőzés veszélyét csakis a legpedánsabb és a legapróbb részletekig menő tiszasággal csökkenthetni.

Legnagyobb a fertőzés veszélye a gümőkóros tejnél. S e veszély hazánkban nőttön nő, mivel fájdalom a nyugoti marha napról napra terjed, s ki van mutatva, hogy ennek terjedésével karöltve jár az emberek között is a gümőkór terjedése. Mert, hogy a nyugoti marha nagy része gümőkóros ez tény, beszámolt erről az 1899-ben Berlinben megtartott gümőkór ellenes kongresszuson Dr. Obermüller. (Ismertetve a „Tejgazdaság“ 1899. évf. 11 sz.) Nem mondom, hogy a mi honi marhánk teljesen gümőkórmentes lenne, mivel ebben is van, de hála Istennek még ma ritkán, s ha a most divó edző, okszerű nevelésnél maradunk, nem is fog ez oly mérveket ölteni. Azt se állítom, hogy a nyugoti tenyészetből a gümőkört nem lehetne kiirtani, igenis lehet. Példa rá a Frigyes főherceg óvári tehenészete, de bizony ez oly drága mulatság, hogy keves ember engedheti meg magának ezt a gümőkór kiirtást.

Lehetne oly módon is segíteni a gümőkór veszedelmén, hogy a tuberkulin-oltás kötelező lenne s a reagáló egyedek szigorúan kiküszöböltessenek; de az is igaz, hogy ezzel sok tehenészetnek befellegzenék.

Br. Kemény József.

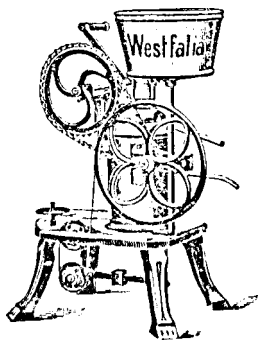
(Befejező közlemény következik.)

Egy általánosan követésre méltó példa.

II.

A legeltetésben csakis egyleti tagok üszői 2 éves korig vehetnek részt. A legeltetési idény május hó közepétől október végéig tart. Kihajtás előtt az összes üszők tenyésztérekükre nézve elbíráltatnak és díjaztatnak. Legelőbér 14 korona. A biztosított s elhullott állat megbecsültetik. Legfelsőbb becsérték 120 korona. Ez érték $\frac{1}{5}$ részét az egylet fizeti, mint kártérítést; a kár $\frac{1}{5}$ részben a legelőtulajdonos, $\frac{1}{5}$ részben az egylet és $\frac{2}{5}$ részben a résztvevők között a felhajtás arányában oszlik meg.

Tekintettel épen az üsző-állomány okszerű kihasználására, még a vármegyei állattenyésztési szabályrendelet pótlását is kivitte az egylet, kimondván, hogy közös bikákkal

A legjobb tejfölöző-gép a
„WESTFÁLIA“ Separátor
GÁL BÉLA Budapest, V. Váci-körut 76.

Tejfölöző-gépek, Vajköpülő-gépek, Vajgyuró-gépek, Tejgazdasági eszközök, Tejszállító kannák stb.

Telefon 12—41. Árjegyzékek díjtalanul és bérmentve küldetnek.

(497.)

másfélévesnél fiatalabb üszöket fedezni tilos s eltiltván a közös bikák által járt gulyákból az ilyen koron alul levő üszöket

Az egyesület tagjai érdekében korpa-közvetítést, takarmánynövénymag- és gazdasági gépközvetítést is úz s a gazdasági előadások tartása terén is oly munkásságot fejt ki, a mely egyenesen mintaszerűnek mondható.

Tavaly pl. 76 előadást tartott különféle helyeken, melyeket 6500-nál több egyén hallgatott, s kiosztatott több mint 5000, e szakmával foglalkozó füzet. Ily előadások alkalmával több helyen takarmánymagvakat sorsoltatott ki az egyesület, mi az érdeklődést tetemesen nevelte.

Nagyobb szabású mozgalmat indított meg végre az egyesület a tejszövetkezet-alapítások terén s eddig 6 ily szövetkezetet hozott létre, melyek közül 3 már működik is.

Az egyiknek, az illmicinek történetéből legyen szabad tájékoztatást a következőket felhoznom.

Illmicen a szövetkezett tagok 700 frtért vettek egy kis paraszt házat s azt átalakították egy irodává, egy tágas lefőző helyiséggé és egy elég nagy vajfeldolgozó lokalitássá. A község átengedte használatra a maga jégvermét díjtalanul. A berendezést az egyesület közreműködésével az „Alfa” részvénytársaság 1500—2000 liter feldolgozására eszközölte s ez körülbelül 2000 forintba került, mit a szövetkezet 2 év alatt havi részletekben fizet le. Az előállított vaját az állattenyésztési egyesület adta el Bécsbe, különként 100, 105 és 120 krajcárért is.

A vajkészítést két értelmes paraszt legény havi 20—20 frt fizetésért végzi. E legényeket egy állami vajmester ingyen tanította be. Feldolgozott a szövetkezet febr. 4-től aug. végéig 225 731 l. tejet, 100 l. tejből átlag 4.15 kg. vaját kaptak, ami kevés s mire nézve kiderült, hogy lelkiismeretlenebb tagok a tejet hamisították. Ennek beszüntével és a vajnyerésre irányuló tökéletesebb munkával később 4.46 kg.-ra szökkent fel a 100 liter utáni vajnyerés.

Dacára a kezdet nehézségeinek, 4.53 krajcárral értékesítette a szövetkezet a tej literjét, megmaradván a tagoknak a lefőzőt tejük.

Hét hónap alatt 7680 frt 58 krt fizetett ki a szövetkezet tagjainak tisztán, s emellett nemcsak a költségeket (1001 frt) fedezhették, hanem még a felszerelés és berendezés költségeire is jutott 1552 frt, miután a mondott hét hónap alatt 10.234 frt készpénzt kaptak egyedül a vajért, ugy, hogy indokoltan nyilatkozhatott a község bírása akként, hogy: „soha annyi pénzt nem látott Illuvic állattenyésztéséből, mint azalatt a néhány hónap alatt, mióta a szövetkezet fennáll.”

*

Nincs mit tovább beszéljek: az olvasó megítélheti a közöltekből, hogy érdemes-e hát e példa az általános követésre ott t. i., ahol a kivételre a szükséges tényezők meg vannak s megítélheti, hogy néhány, az ügyért lelkesülő, dolgozni szerető és tudó szakember és érdeklődő mit tehet a közérdekben.

Dicséret és dicsőség ezeknek a derék, önzetlen szakembereknek és érdeklődőknek s elismerés annak a népnek, a mely a haladás, a jobb boldogulás útját egyengetők követésére már elég érett.

Monostori Károly.

A gyakorlás alapelve az állattenyésztésben.

Irta: Kleinkauf György.

I.

Az állattenyésztés akkor válik igazán öntudatos művészetté, mikor képesek vagyunk, mint a szobrásza holt anyagból műremeket, a természetes uton létre jött állatfajtákból az anyagcsere megváltoztatásával és a test átalakításával oly kulturfajtákat létesíteni, melyek példányképpül szolgálnak arra nézve, hogy milyeneknek kellene gazdasági szempontból kivétel nélkül az állatoknak lenni.

Hogy ezt elérhessük, ismernünk kell a test szerkezetét, érteimeznünk kell az élet minden nyilvánulását, figyelembe kell vennünk az állat környezetét, a milieut melyben él, mert csak így fogjuk megítélhetni nagy valószínűséggel előre azt a hatást, mit beavatkozásunk előidéz a szervezetben. S ha megtudjuk itélni, úgy bizonyos határok közt tetszés szerint növelhetjük a formákat, elvehetünk a csontokból, hozzáadhatunk az izmokhoz, mint az izlésünknek, vagy a fogyasztóközönség izlésének inkább megfelelő.

Hogy a test bizonyos határok közt átalakítható, hogy a szervek működése módosítható, azt az angol tenyésztők már a XVIII. század elején bebizonyították a telivér létesítésével. Sokkal fényesebben nyert beigazolást e tétel a XVIII. század második felében, mely az állattenyésztési alkotások legszebb idejének nevezhető, midőn néhány angol gazda, köztük *Bakewell, Colling, Ellman, Webbs* fajtájának veleszületett erényeivel kedvező körülmények közt, világos itélettel oly elveket érvényesít, melyeket az élettani és körtani kutatások később csak megerősítenek s melyek segítségével megalkotják az eszményi állati testet, tapasztalati uton haladva, szerencsés kézzel, 3-4 nemzedék alatt oly módon, hogy redukálják a csontvázat és tömegesebb teszik az izomzatot.

E gyakorlati eredményeket jóval később követi az elmélet.

Lamarck francia természettudós 1809-ben megjelent *Philosophie zoologique* című munkájában mutat először határozottan az akkori összefüggésre, mely az állati test alakulása és a külvilág tényezői közt létezik, kimondva azon állati törvényt, hogy a szerveket a külső körülmények módosítják, a használat fejleszt s a gyakorlás által szerzett tulajdonságok átöröklődnek.

A XIX. században lefolyt kutatások, megfigyelések, kísérletek és irodalmi viták oly férfiakkal élükön, mint *Darwin, Weissman, Eimer*, eléggé megvilágítják e kérdést is s oda vezetnek, hogy elismerjük, miszerint a változások törvényszerűleg folynak le s okai a külső körülmények, mint az éghajlat, táplálék gyakorlás, melyek a sejt állományára hatnak s annak fizikai és vegyi tulajdonságait megváltoztatják.

A gyakorlati állattenyésztőt első sorban azon változások érdeklik, melyek mesterségesen is létrehozhatók s melyek nem régen még csodálkozásra indították a nagyközönséget, és megmagyarázhatatlanoknak tetszettek legtöbbje előtt, ma azonban, a nélkül, hogy vonzóerejükből veszítettek volna, természetszerűeknek tűnnek fel, mert eredetük nagyrészt tisztázott.

E változások azok, melyek a gyakorlás elvének alkalmazását követik.

Hogy azon szervek, melyek nem működnek, nem gyakoroltatnak, elsatnyulnak, az köztudomású.

Nem ritka lovaink egy betegségében, a váll-izület u. n. bénaságánál, midőn az állat nevezett izületre ható izmokat a fájdalom-érzetnél fogva kiméli, hogy néhány hét, vagy hó múlva, a bántalmazott váll soványodik, izmai megvékonyodnak, megfogynak, mivel működésük fel van függesztve, elsovadnak. Ugyanez az oka a far izmaira vonatkozó sorvadásnak hosszantartó, csipőizületi bántalmak esetén.

Viszont az is köztudomású, hogy a gyakorlás fejleszti a szerveket. Jobb karunk izomzata erősebben fejlett, mint a balkarunké. A gyakoribb igénybevétel, a fokozottabb használat helyesen és kielégítően magyarázza e tényt. De minthogy az újszülöttnél is erősebb a jobb kar, mint a bal, ezt csak úgy magyarázhatjuk, hogy a gyakoribb igénybevétele, számos nemzedéken keresztül a jobb kart megerősítette s a gyakorlás következtében felvett tulajdonság állandóan, biztosan öröklődött és öröklődik. Használat által szerzett tulajdonság a husevő állatok rövid és a növényevők hosszú táplálécsatornája is. E berendezés egészen célszerű, mert a husevők tápláléka kis teriméjű, tápláló anyagokban gazdag, könnyen emészthető és megemésztésére elég a rövidebb bél. A növényevők tápláléka ellenkezőleg nagy térfogattal bír és nehezebben emészthető, a miért szükség van a hosszabb és nagyobb irtartalmu bélre, hogy a táplálék több időt töltve benne, jobban kihasználtsék.

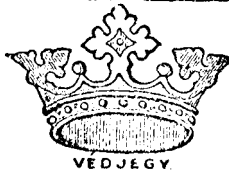
E különbség a törzsbeli fejlődés folyamata alatt jutott érvényre oly módon, hogy a táplálécsatorna alkalmazkodott a táplálékhoz. A husevőknél rövid maradt, a növényevőknél pedig hosszabb lett és nagyobb irtartalmat vett fel.

Kulturfajtáink létrejövetelét szintén a gyakorlás elve fokozottabb alkalmazásának köszönhetjük, midőn a folytonos egy, vagy több oldalú igénybevétel a tehetségeket egy vagy több oldaluan jelenti.

A gyakorlás ugyanazon munka vagy cselekvés ismétlése, mi által elérjük azt, hogy a szervek tevékenysége könnyed, gyors lesz, a munka tökéletesebben és nagyobb határozottsággal végeztetik, miközben a gyakorolt szerv és szervezet élettani, fizikai és vegyi tulajdonságai megváltoznak s a plasmában lefolyó változások ugyanazon körülmények közt állandósulnak (constitutionalis impregnatio) s öröklődnek.

Minden szerv gyakorolható s így minden szerv működése fokozható. De szükséges, hogy a gyakorlás elvét az élettani és egészségügyi törvényei szerint alkalmazzuk, melyek nemcsak elméleti értékkel bírnak, de meg van gyakorlati fontosságuk is, mi abban leli magyarázatát, hogy megbízható támaszt adnak a tenyésztő törekvéseinek, melyek nélkül eredmény csak jóval hosszabb és fáradságosabb munka után ér el s a véletlenségekre kell támaszkodnia, melyek bizonytalanok és kétes értékűek. Azonkívül elejét veszik azon ártalmas túlzásoknak, melyekre oly nagy hajlandósággal birunk és melyek gyakran megsem-

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és mütrágya-gyára alánlja legjobb minőségű mindennemű mütrágyáit

a t. cz. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egyesület” raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.

(502.)

misitik hosszú türelmünk és kitartásunk eredményeit.

Ámbár a különféle szervek, nevezetesen az izomrendszer, lélekző-szerv, tápláló csatorna, tőgy, bőr, fajfenntartó szervek és idegrendszer gyakorlása egymástól élesen el nem választható, mert bonctanilag és élettanilag szorosan összefüggnek és minden egyes szerv gyakorlása behat a testnek, mint egésznek működésére, mégis célszerűbbnek mutatkozik könnyebb áttekintés végett külön-külön tárgyalásuk, oly módon, hogy összefüggésük kifejezést nyerjen.

Az izomrendszer gyakorlása, Az izomgyakorlás abban áll, hogy a sejtek munkáját megfelelő táplálás mellett napról-napra fokozzuk. De minthogy az izmok a csontokkal és idegekkel együtt képezik a mozgás szerveit, gyakorlásuk által a csontrendszer és idegrendszer is gyakoroltatik egyidejűleg.

Az inger mozgató idegfibrillumok útján terjed az izomsejtekhez, melyeknek ingerülete összehúzódásban nyilvánul, miáltal a csontokat mozgattják. Táplálásukra szolgáló ütőerek a rostokat körülvevő kötőszövetben oszlanak. Az ütőerek viszik hozzájuk a nitrogén-tartalmú anyagokat, melyekből az izomerő származik úgy, hogy elégetésük alkalmával az atomokat összekötő vegyi erő felszabadul és mint eleven erő jut kifejezésre.

Ha az izom gyakoroltatik, más szóval, ha tevékenysége fokoztatik, több lesz a rajta időegységben átömülő vérmennyiség, mi által a sejtek jobban táplálódnak, szaporodnak, növekednek és az izom megerősödik.

A nagyobb vérmennyiség fejleszti az ér-hálózatot, a vér elfolyása és visszafolyása srintén növeltetik, a mi ismét kitartóbbá teszi az izmot, mert a bomlástermékek gyorsabban kiküszöböltenek. E változásokat az izom külső képe is elárulja. Az izom reliefek határozottabbak, a közvonalak kifejezettebbek, az izmok vastagabbak és tapintásra tömöttebbek. Mikroszkopos vizsgálat útján pedig meggyőződhetünk arról, hogy a gyakorolt izomrostban az izomelemek megvannak szaporodva és megvastagodottak. Megjegyzendő, hogy csak a fiatal állat izomsejtjei növekednek számban, hosszúság és vastagságban; a kifejlődött állatnál minden oszlás abban marad s a növekedés csak a vastagságra vonatkozik.

(Folytatjuk.)

Szőlőink helyes trágyázásáról.

A szőlő, különösen az amerikai, alanyra oltott, igen nagy mennyiségű tápanyagot használ el a talajból, tehát okvetlen szükséges, hogy mi ezen elhasznált tápanyagot trágyázással visszafoglaljuk a talajnak, mivel csak az esetben várhatunk mi is évről-évre megfelelő termést. Ezen tápanyag visszafoglalását leginkább istálló- vagy műtrágyával helyettesíthetjük. Istállótrágyával azonban nem csak a tápanyag pótlását végeztük, hanem a talaj fizikai rossz tulajdonságain is javítást követünk el Régebben ugyan azt állították, hogy a szőlőt trágyázni nem kell, mert így sokkal jobb bort terem Ez azonban nem áll, mert a szőlő is mint minden növény, habár östápanyagkészletére számíthatunk is, mégis megkívánja, hogy az elhasznált tápanyagot némi részben pótoljuk.

A szőlő tápanyagát leginkább kálium, phosphor és nitrogén képezik. Ezen tápanyag összeségét a szarvasmarha és kompost trágyában található fel. Ezt figyelembe véve leghevesebben járunk el akkor tehát, ha ezen trágyanemeket alkalmazzuk. Ha azonban ezen trágyanemek egyikével sem rendelkezünk, akkor szükségessé válik azon körülmény, hogy a szőlő silányabb részén kísérletet hajtsunk végre és ezen kísérletet megejtése után a hiányzó tápanyagot műtrágyával pótoljuk.

A kísérlet olyanformán történik, hogy ezen felsorolt relativ trágyák mindegyikével, külön-külön egy bizonyos meghatározott területet kijelölünk és azt gyengén vagy erősen

megtrágyázzuk. Ugyancsak kijelölünk egy másik hasonló nagyságu területet is, melyet trágyázatlanul hagyunk. Az ily kísérletezéseket legjobb tavasszal nyitás után közvetlen az első kapálás előtt végezni. A trágyázást lehet szórva eszközölni vagy a tőkék körül ásott gyűrűkbe hintjük a trágyát, akkor ugy járunk el, hogy a meghatározott mennyiségű műtrágya súlyának számát elosztjuk a tőkék számával és ezen mennyiségnek megfelelő nagyságu csuprot választunk, melylyel mindegyik tőke tövéhez egy-egy csupor műtrágyát öntünk és a tőke körül elegyengetve földdel betakarjuk. Ősszel ezen kísérletezés céljából megtrágyázott és meg nem trágyázott szőlő termését külön szedjük mindegyiket és a meg nem trágyázott szőlő terméséhez viszonyítva, mindegyiknek mennyiségét és cukortartalmát megállapítva következtethetjük, hogy minő tápanyag hiányzik a talajból. Mert a mely parcellán a termés többet a trágyázás által emelkedett, ott mindenesetre azt a műtrágyát kell alkalmazni, mert ott azon tápanyagból szenved hiányt a tőke.

Ha megállapítottuk, hogy minő tápanyag hiányzik a talajból, akkor hozzáfoghatunk a trágyázáshoz, a mely éppen ugy történik, mint a kísérletezésnél megismertük.

Tudvalevő dolog, hogy a szőlőközépterméssel elfogyaszt a talajból és elvitetik egy k. hold területéről 8000 kg. szőlő, 3500 kg. inda, 4500 kg. venyige, melylyel kivonatik a talajból 64 kg. káli, 61 kg. légeny, 20 kg. foszfor, és 40 kg. mész. E szerint tehát, amint ezen adatokból is láthatjuk, a szőlő növény évről-évre igen nagy mennyiségű tápanyagokat von el a talajtól, különösen azon tápanyagokat vonja el, melyekből a legkevesebb van; aminő a káli, légeny és a phosphor, úgy, hogy ha mi ezen legfontosabb tápanyagokat kellő időben nem pótoljuk, akkor a szőlőnk rövid idő alatt ugy kimerül, hogy alig terem valamit.

Ezek visszafoglalására a tapasztalatok szerint egy kat. holdra tavaszi trágyázással szükséges 90 kg. légenysavas kálium, 30 kg. kénsavas ammoniák és 160 kgr. szuperphosphát.

Őszi trágyázással csilislétromból 35 kg. kénsavas ammoniákból 60 kgr. csontlisztből 90 kgr. kénsavas kálból 44 kgr. Ezen egyoldalu tápanyagokat akár tavasszal, akár pedig ősszel történjék is a trágyázás, jól összekeverjük s ugy hajtjuk végre vele a trágyázást.

Mint már fentebb is megjegyeztem, hogy a műtrágyákkal csak azon esetben trágyázunk, ha istállótrágya nem állna rendelkezésünkre, mivel pedig istállótrágyával nagyobb részben még a kisebb gazdáink is rendelkeznek, ezért szükségesnek tartom annak alkalmazási módjára röviden áttérni.

Miután az istállótrágya bizonyult a legjobbnak a szőlő-trágyázásnál, mivel tartalmazza mindazon tápanyagokat, melyre a szőlőnek szüksége van; tehát a légenyt, kálit és a phosphorsavat, sőt még humuszt is viszünk a talajba, mely a levegő átjárását elősegíti; továbbá vízhatóságát, felmelegedését növeli, felbomlásával pedig tápanyagot szolgáltat. A trágya minősége, értéke mindig attól függ, hogy minő takarmánnyal tartjuk az állatokat — továbbá befolyással van erre az alom is, a melyet használunk.

A ló- és juh-trágya heves természeténél fogva hatását gyorsabban észre vesszük, de rövid ideig tartó, mert gyorsan elkorhad s alkotó részét csakhamar átengedi a növényeknek. Gyors elkorhadása onnan magyarázható meg, hogy kevés vizet tartalmaz s az oxidáció alkalmával a víz elpárolgásra kevés hőt fogyasztván el s így csakhamar be áll a korhadás. Különösen elősegíti ezt a vizellet, mely sok hűgysavat tartalmaz. A szarvasmarha-trágya értéke abban nyilvánul, hogy ezeknek takarmánya változókonnyabb, mint bármely más háziállatainké és nagymennyiségű viz-tartalmánál fogva sokkal lassabban, de tartósabban hat és a szőlő buja fejlődését nem idézi úgy elő.

A trágya minősége és mennyisége mindig a talaj fizikai tulajdonságától és a rajta termelendő növényzettől függ, hogy mily mértékbe használtatik ki a talajtápanyag készlete, mert minél több növényi részt hordunk el mi évenként a talajról, annál több tápanyaggal kevesbitettük a talajt. Az ilyen növények pl. a takarmányrépa, tengeri stb., melynek még a gyökerei is elvitetik a talajtól, az ily növényzet a talajt tápanyagban nagyon szegényíti. Ez esetben mindig nagyobb mennyiségű trágyát kell alkalmazni. A szőlő-ültetvények már kevesebb trágyát igényelnek, mint a többi növényzet, mert ezek állandó növények lévén és csak gyümölcsöt vitetik el a talajról, lehulló leveleik zöld része visszamaradván, a talajon elkorhadnak, így legalább részben visszafoglalják azon anyagokat, melyek gyökereik által elvitetett. Előfordul azonban azaz eset is, hogy néhol a csonkázáskor visszamaradt részt a szarvasmarhával feltakarmányozzák, pedig ha ezen zöld részt a levágás után azonnal alákapálnák, ott megrothadna, alig volna szüksége a szőlőnek trágyázásra. — Az elmondottakhoz járul még azon körülmény is, hogy a szőlők leginkább hegyoldalokon telepítettnek, honnan a talajt, tápanyagot az esők kimossák, kilugozzák.

A mi most már a felhasználandó trágyamennyiség nagyságát illeti az a felsorolt viszonyok számbavételével egy-egy k. holdra számítva a következő: Istállótrágyából erős trágyázással 4—500 mm., közép-trágyázással pedig 180—200 q. trágya szükséges. Ezen felsorolt trágyamennyiség azonban csak helyesen kezelt, jó minőségű trágyára vonatkoznak. Ezért kiváló gondot fordítsunk a trágya érlelésére, hogy a *nitrogén, phosphorsav és káli* megmaradjon, s nehogy az ammoniák elillanjon. Célszerű a naponkint összehordott trágyát egyenletesen eltergetni, s gipszszel, szuperphospháttal meghinteni, mert ezáltal a képződő ammoniák az elillanás pillanatában megvannak gátolva; másrészt pedig a benne lévő tápanyagot — mint pl. a phosphorsav — növeljük, a mi pedig fontos különösen a termőoltvány szőlőknél, mert, mint az elmondottakból látjuk a phosphortrágyával mérsékelhetjük legjobban a nitrogénnek minőségre gyakorolható hátrányos befolyását. Ily eljárással egy-egy q. szalmás istálló elég, hogy ha 1 kgr. szuperphosphát és gipszet hintünk a rétegezés alkalmával.

Oly esetben, a mikor finomabb borok termelése a cél, mindig tanácsos a trágyát a leirt módon kezelni és lehetőleg szarvasmarha-trágyát használni.

A mi a trágyázás módját illeti, az többféleképen történhetik és pedig sík területen vagy hegyoldalon is, ha a sorok a lejtővel keresztbe húzódnak, ez esetben ugy végezzük a trágyázást, hogy ősszel fedés után a szükséges trágyamennyiséget kihordjuk a szőlőbe s a sorok közé egyenletesen elszórjuk és ugy hagyjuk állani tavaszig. Tavasszal nyitás alkalmával a tőkéről lehúzott földdel bokhát alakra betakarjuk. Ha azonban hegyi szőlőknél a sorok nem a lejtővel keresztbe, hanem a lejtővel párhuzamosan felülről lefelé haladnak, ez esetben a sorok közé trágyázni nem célszerű, mert az eső a trágya anyagait kilugozza, kimossa a hegy lábához, hol a talajtól kövér, míg a hegytetőn pedig tul sovány lesz. Ily esetben tehát a trágyázást ugy végezzük, hogy a sorok irányában felülről-lefelé, minden két tőke közé ásunk másfél-ásónyom mély, két ásónyom széles és hosszú gödröt. Ezen gödröket töltjük meg trágyával. A megtöltés után jól megtiporjuk s utána földdel befedjük. Az ily eljárás mellett a trágya tápanyaga szerint mosatik le az eső által a hegy lábához, hanem közvetlen a tőke gyökeréhez és azt mindjárt fel is veheti a tőke.

A trágyázásnak egy másik módja pedig ugy történik, hogy a bokhátak között ásunk 2 ásónyom széles és ugyanoly mély árkot és ezen árokba a trágyát egyenletesen elrakva és az árok ásásával kikerülő földdel befedjük.

Ezen eljárást ősszel mindig fedés után végezhettek; tavasszal pedig nyitás előtt és így a nyitás alkalmával a tökéltől lehuzott földdel lefedjük.

Ezen felsorolt trágyázáson kívül még számos trágyázási eljárás van, de azok felsorolását nem tartom érdemesnek, mert egyik sem felel meg a kívánalmaknak.

Vörösmarty.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A fa kérgének bemeszelése.** Azt a sokak által károsnak vélt eljárást, hogy a fa törzsének kérgét messzszel kenik be, kipróbálandó, kísérletet tettek 8 egyidős, egy sorban álló szilvafával, melyekből két fatörzset két egymást követő télen egészen messzszel kenetek be, 2-öt a törzs alsó, 2-öt a felső törzsen és 2-öt egyáltalában nem. A messzszel való bekenésnek semmi káros hatása nem volt tapasztalható, a meszezett fák kérge sima lett, míg a be nem kent törzseké érdes és repedéssé vált. A bekent részek megvastagodása nem volt észlelhető. Ez a kísérlet tehát azt mutatja, hogy a messzszel való bekenés nem káros a gyümölcsfáknak, sőt tekintve, hogy a sima kéreg életképesebb, mint a ráncos, repedéssé, még hasznos is azoknak.

+ **Tiszta levegő a gyümölcsnek.** Mindenféle gyümölcs, de különösen az alma rendkívül érzékeny a környezetében lévő szagok iránt és ha csak rövid ideig van is az alma rossz levegőjű helyen, az inyenc mindjárt élvezhetetlennek fogja tartani. Egy esetben az almát ideiglenesen olyan helyiségbe rakták, ahol egy szekrényben eltett szörmes ruhák voltak s mikor rövid idő múlva az almát megkóstolták nemcsak naftalin szagú, de izü is volt. A ki tehát értékes és izletes gyümölcsöt akar termelni és árusítani, mindig a legnagyobb gondot fordítsa arra, hogy tiszta levegőjű helyiségben legyen az eltéve.

+ **Kocák meddönmaradásának okai** többféle lehetnek. Ha nagyon kövérek, takarmányadagjukból vonunk el és sok mozgást adunk nekik. Akkor bocsássuk a kocát a kan alá, mikor az üzekedési kedv legerősebb, a mi annak kezdete után 12—15 óra múlva áll be. Nagyon gyakran a rossz kannak tartása oka a meddőségnek, a mennyiben kevés a tenyészkanok száma. Elégséges takarmányozása a kocának, gyakori mozgást adni neki, elég és tenyészképes kanokat tartani, ezekkel az intézkedésekkel — hacsak szervi hiba nincs — eleje vehető a kocák meddönmaradásának.

+ **A borok feketedése ellen.** Igen sok esetben történik, hogy idősebb és jobb minőségű borok a pincéből felhozva rövid idő alatt megfeketednek. Ez ellen egy igen egyszerű gyakorlati eljárás van, mely legtöbb esetben a bajt megszünteti. Most még mindenkinek van borseprője, melyről az új bort lefejtette. A feketedő borhoz 5—10% tiszta és romlatlan sűrű borseprőt teszünk, melylyel jól összekeverjük, 4—8 heti pihenés után a bor lefejtendő, mikor is már újra szép tükrös színe lesz és a világosságot is feketedés nélkül állja.

+ **Tyukok téli tojása.** A tyukoknak a hideg időben való jó tojását első sorban jó takarmányozással és ápolással érhetjük el. Külső és belső melegségüket fönny kell tartani. A külsőt megadhatjuk úgy, hogy jó meleg ólakban tartjuk, mozgásuknak és kapargálásuknak alkalmat adunk. A belső meleget bőséges reggeli és esti etetéssel fejlesztjük s ebben a takarmányban zsirgagdag tápláló anyagok, mint zsíros hús, zab, tengeri lenmag, szemes eleség különösen este adandó, hogy a begy működése éjjelre, mikor nem mozog, meleggel lássa el a tyukot. A tojást elősegítő takarmányanyagok a homok, mészhús és zöldtakarmány. A tulajdonképeni izgatós takarmányzerek, mint zab, kendermag, bor, vágott hagyma és annak zöldje, örölt bors, osalánmag csak akkor adandók, ha jó takar-

mányozás és ápolás mellett egyébként tojóképes tyukok, nem tojnak. Az izgatós zerek annyiban hatnak a tojásra, hogy az emésztést elősegítik, az anyagcserét és a nemi ingert fokozzák s így a tojásképzőanyagok összegyűlését növelik. Az izgatós zerek csak kis mennyiségben és más bőséges takarmánnyal együttesen adandók.

+ **Gyümölcsfa ápolása télen.** (A nyulak kártevése.) Télen át nem talál a nyul sem odakünn ennivalót, így akármilyen félnék állat a nyul, ilyenkor besomfordál a gyümölcsösökbe és mindenki tudja, hogy az imposztorok mennyi kárt okoznak a gazdának országzerte. A törpe fáknál a korona részeit szokták megrágni, különösen a termőszervek végét a termőrügyekkel együtt. Lehet a hajon úgy segíteni, hogy a vágáson alul — az éves vesszőket — alkalmas helyen álló szemre visszametszük, azonkívül a gyümölcsnyársakon is friss metszést végzünk. Ha az ág köröskörül a kéreg egész vastagságában van át-rágva, akkor vágjuk le az ágat fűrészszel, mielőtt a sebet simára faragtuk, kenjük be oltóvisszszal. Ha a törzset támadják meg, a vágott kérget fejtsük le késsel a nem bántott, vagy jobban mondva az egészséges részig és megint csak kenjük be a sebet oltóvisszszal. A fiatal fáknak, ha a törzsük van megrágyva, a rágás alatt fűrészszeljük el a törzset. A fát megmentjük, de az is igaz, hogy a megmentett fánkból görbe növéssé fánk lesz. És a mint a fennebb elmondottakból látjuk, majdnem mindegyik rágásnál az oltóvisszszal az orvososság. Ezt házilag olcsó pénzen is megkészhethetjük. Egy edényben megolvasztunk 915 gramm fenyőgyantát, 15 gramm fekete szurkot, 30 gramm ürfagyut, melyek közé 40 gramm finomra szitált fahamut kell keverni.

ÉGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató-választmánya 1901. évi január hó 28-án, (hétfőn) d. u. 1/4 órakor gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgysorozat:

1. Mult XII/29-iki ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Jelentés a pénztár m. é. december havi forgalmáról.
3. Jelentés a téli gazd. ipari tanfolyamokról.
4. Kiküldött bizottságok jelentései.
5. Állandó gépkiallítás ügye.
6. Közgyűlés napjának kitűzése.
7. Ülés napjág beérkező tárgyak
8. Indítványok.

IRODALMI SZEMLE.

Külföldi lapokból.

A sertés takarmányozása. Blundel, az angol királyi mezőgazdasági kollegium tanára »A jószág takarmányozásáról« tartott előadásában a sertés takarmányozásáról a következőket mondja: »Az a meggyőződésem, hogy az okszerű sertéstartásnál ez a háziállat az, mely legjobban visszafizeti a ráfordított költséget és fáradságot. Azt, hogy a gazda mennyi sertést tartson, az szabja meg, hogy mennyit tud körülményei közt meghizlálni. Egy zsirsertésben a benne rejlő töke kétszer olyan gyorsan fordul meg, mint egy tehénben és négyszer olyan gyorsan, mint egy bikában. Ezt jó lesz a gazdának megjegyeznie. Persze nem lehet tagadni, hogy sertéseink, különösen fejlődésükben az éghajlat, a hideg és a meleg ellen sokkal érzékenyebbek, mint a juh, vagy szarvasmarha. A legjobb rendelkezésünkre álló takarmány, melylyel a legelső minőségű zsirt és szalonnát tudjuk produkálni, az árpaliszt, különösen ha azt lefölözött tejjel, vagy savóval keverhetjük. Ha olcsó a buza, keverni lehet az árpával, még pedig olyan arányban, hogy egy rész buzára három rész árpa jusson. Babiliszt

kitűnő jó keverésre, de többnyire olyan drága, hogy nem fizeti ki magát az azzal való hizlalás. Kétségtelenül, a mi a súly gyarapítását illeti, a tengerinél semmi sem jobb takarmány, de legalább is árpával keverve, mert maga a tengeri a szalonnát nagyon zsírossá és lágygyá teszi, amit láthatunk az Amerikából bejövő olcsó áron árusított szalonnánál, mely kizárólag tengerin hizlalt sertésektől származik. Buza és rozsliszt nem ilyen hátrányos hatásúak ugyan, de ezek is keverendők árpával. Korábban, mikor a sertések még kijárnak a legelőre, semmi sem jobb és olcsóbb takarmányozás, mint ez, szemes tengeri, vagy borsó adagolásával együttesen. Naponkint egy penny költséggel egy fontot nyerhetni a sertések ilyen módon való tartásával. Hízóba fogják azokat 19—20 hetes korukban, miután előbb jól megtisztították őket és legfeljebb 8-at, tizet zárnak egy rekeszbe és sohasem adnak több takarmányt elébük, mint a mit egészen elfogyasztanak. Ilyen tartás mellett circa 30 hét múlva 2 cwt. (100 kg) sulyuak, a mi 75—78% sulynövekedésnek felel meg, a mi kedvezőbb a szarvasmarháénál, mely 57—60%-ot, vagy a juhénál, mely 50—52%-ot gyarapodik. Ha már 1 1/2 millió tonna évi árpabehozatalunk és 16 millió font sterling (1 font sterling = 24 korona) értékű sertéshús és zsir behozatalunk van, sokkal okosabb lenne a behozott árpával több zsirt és kevesebb sört produkálni. Nemcsak a köz- de a magánérdeknek is előnyösebb lenne.» (Agricultural Gazette.)

„A magyar-erdélyi szarvasmarha, különös tekintettel a drassói tenyésztésre.”

A »Deutsche Landwirtschaftliche Presse«, ez a világszerte elterjedt kitűnő német gazdasági lap hoz Gruner Lipót jószágigazgató tollából érdekes cikket szarvasmarha tenyésztésünkről. Rámutat arra, hogy a magyar-erdélyi szarvasmarha természetes faj (Naturrasse), mely arra a táplálékra szorul, amit neki a szélsőséges magyar klíma nyújt. Hol dúsulhat a táplálékban, hol — különösen a forró hónapokban — nemcsak élelemben, de még italban is nagy szükségét kénytelen szenvedni. A borju az anyatejre van szorítva és később anyjával együtt megosztja a jó, vagy rossz legelőt. Hogy ilyen körülmények közt csak olyan állatok nőnek föl, melyek már sok életerővel és nagy ellenálló képességgel bírnak, az természetes. A magyar marha a hosszú idők folyamán is megtartotta színét, alakját és tulajdonságait, egyrészt mert egy természetes faj a legnagyobb állandóságot mutathat föl, másrészt mert legnagyobb részben tisztán tenyésztett, nem tejtermelés, hanem igavonó képességének fejlesztése volt a tenyész-cél, amely erőt és gyorsaságot igényel és végül, mert ez a faj mindig egyazon helyen és klimatikus viszonyok közt tartatott. Más vidékeken, más körülmények közt bizonyosan nyert volna jó tulajdonságokban, de bizonyára vesztett volna mostani értékes tulajdonságaiból. Leírja Gruner a magyar szarvasmarha külsejét: »A magyar szarvasmarha, ugymond, jobb egyedei határozottan a legszebb esztétikai látványt nyújtják. A fejlett izmok, száraz csontozat, élénk szemek, erőteljes testalkat kitűnő benyomást tesznek a szemlélőre, úgy, hogy az 1897-ben az Alföldön járt német gazdák egyike az üszögulya látásánál fölkiáltott: »Das sind ja keire Tiere, das sind ja Komtessen! (Nem állatok ezek, hanem valóságos grófkisasszonyok.)« A magyar-erdélyi szarvasmarha jó tulajdonságai: nagy kitartás, kitűnő igavonó képesség, jó hizékonyság, különösen sok jó fagyúképződés tulszárnyalják a rossz tulajdonságokat, ami főleg a lassu fejlődésből és rossz tejlőképességéből áll. De a tenyésztő segít a természetnek saját céljai elérésére és modernizálja a tenyésztést. A lassu fejlődést a kezdetleges nevelés, a rendetlen takarmányozás és az időjárás keménysége okozták. Ma már télen istállóban tartják, a takarmányozás jobb lett s a növendékjószág erőtakarmányt is kap, így a nélkül, hogy jó tulajdonságaiból veszítene, gyorsabb fejlődésű és jobb tejlő lesz. Több tejet ad és mindenesetre jobbat, mint bármely más fajta, úgy, hogy elégséges takarmányozással a magyar tehén jó tejlő tehénné alakítható át. És ma már több tenyésztő belátta a részleges átalakítás szükségességét és ma már az elért eredményen fölbuzdulva több tenyésztő igyekszik a gyors fejlődést és jobb tejlést tenyésztésébe

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való le-
rakását. Továbbá bármilyen épület-asztalos
munkát és teljes butorberendezéseket a leg-
olcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és im-
portált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a
legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-
helyiségében, valamint minden helybeli és
vidéki elsőrangú fűszer és csemege keres-
kedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat,

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak
ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat.
Elvállalunk minden e szakmába vágó munká-
kat, de különösen butorokhoz szükséges márvány-
lapokat, magyar, francia, belga, olasz és
szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. —
Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy
Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-ut 58.
szám. (475.)

behozni. Sperker Ferenc volt az első egyike, aki az erdélyi magyar marha tenyésztését sikerrel javította. Űszöi 2¹/₂ éves korukban, bikái 2 éves korukban kifejlődtek és tenyészképesek. Tehenei jó tejelők. Példáját követte Teleki Arvéd gróf, aki szakít a régi külterjes tenyésztés elveivel és célul tűzi ki olyan fajtát előállítani, mely a jó tulajdonságok, edzetség, kitartás, igavonóképesség, gyorsaság stb. megtartásával gyors fejlődésű is legyen. Gruner részletesen leírja a drassói gulyát és az elért eredményeket és jó illusztrációkban mutatja be »Lombos« anyatehenet, »Lehel« és »Legény« bikákat. Kétségtelenül hasznos szolgálatot tesz tenyésztéseinknek azoknak ebben a német lapban, a nagy német gazdaközönség előtt való kitűnően szakszerű és jóakaratan tárgyilagos ösmertetése. (Deutsche Landwirtschaftliche Presse.)

É. E.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényére a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb esütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Felhívás.

Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« által rendezendő **tejelési verseny** programját és tudnivalóit alább közölve, felkérjük a versenyre bejelenteni óhajtó állattenyésztő gazdákat, hogy az alábbi feltételek szerinti bejelentéseiket az »Erd. Gazd. Egylet« titkári hivatalánál, Kolozsvárt, Deák-Ferenc-utca 11. sz. alatt — 1901. február hó 1-ig adják be.

A verseny rendezésére kiküldött bizottság.**A verseny tervezete.**

11. Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1000 koronát tűz ki tisztavérű magyar-erdélyi szürke fajta fejős tehenek tejelési versenyére.

Ha három versenyzőnél több jelentkezik ez esetben a díj felosztását az egylet igazgatóválasztmánya fenntartja magának.

2. A versenyen részt vehet az erdélyi rész bármely tenyésztő gazdája, aki egy vagy több csoportban 6—6 saját tenyésztésű, vagy olyan vásárolt tehenet jelent be, a mely legalább egy esztendő óta birtokában van.

3. A verseny csak abban az esetben tartatik meg, ha legalább három versenyző álló jelentkezik.

4. A versenyre bejelentett teheneket az Erdélyi Gazdasági Egylet megszemlélteti és esetleg lebélyegezteti, ha a versenyre elfogadja.

5. Egy tenyésztő csak olyan tehenekkel versenyezhet, melyek egy év leforgása alatt leborjazznak. Az egy bejelentő által bejelentett tehenek egy istállóban tartandók.

6. A verseny kezdődik 1901. év március hó 1. napján és tart 2 évig.

7. Az egyes versenyző csoportokban akkor kezdődik a verseny, mikor legalább egy harmada a teheneknek leborjázott — A próbafejek két hetenként tartatnak az Erd. Gazd. Egylet kiküldötte jelenlétében. Az egyes próbafejek napjait a tulajdonos és az egylet kiküldötte közösen állapítják meg.

8. A borju által kiszopátott tejmenyiség nem vétetik tekintetbe.

9. A próbafejek alkalmával a reggeli,

estéli és esetleg a déli fejés eredménye összesen vétetik számításba, a bejelentő tartozik az Erdélyi Gazdasági egylet megbízottja által a reggeli és esteli tejből külön-külön (valamennyi a próbafejésben résztvevő tehen összeöntött tejből) vett mintát saját költségén az Erdélyi Gazdasági Egylet által kijelölt kísérleti állomásnak beküldeni. A próbafejések eredményéről felvett jegyzőkönyvet a bejelentő vagy megbízottja aláírni tartozik, esetleges megjegyzéseit a jegyzőkönyvbe felvételre s ezeket illetve előterjesztését az Erdélyi Gazdasági Egyletnek 3 nap leforgása alatt beküldi.

10. Az összes próbafejések alkalmával fejt tejmenyiség összeadtván, elosztatik a próbafejések számával, az így kapott összeg pedig elosztatik a bejelentett tehenek számával s a versenydíjat az a tenyésztő kapja, a kinek bejelentett tehenei a legnagyobb átlag tejmenyiséget adták.

A próbafejések eredménye egyenként jegyeztetik fel és az elmúlt két hétre ez tekintetik átlagul.

11. Ha két, avagy több versenyző álló egyenlő eredményt mutat fel, a díj a jobb minőségű tejet beküldő pályázónak adatik ki. A verseny idején történt takarmányozás hí leírását a bejelentők legkésőbb két hónappal a verseny befejezte után az Erdélyi Gazdasági Egyletnek elküldeni tartoznak Ez a kimutatást a bejelentő azzal a kijelentéssel írja alá, hogy az abban foglaltak az igazságnak mindenben híven megfelelnek.

12. A próbafejések ellenőrzésével megbízottat a bejelentő a legközelebbi vasuti állomástól a próbafejés helyéig és visszazállítani tartozik.

— Az országos lótenyésztési értekezlet f. hó 15-től Darányi miniszter elnöke alatt tanácskozik lótenyésztésünk és értékesítésünk fontos kérdéseiről. Az E. G. E. és az O. M. G. E.-en kívül az összes lótenyésztéssel foglalkozó egyletek és intézetek, a földművelésügyi ministerium lótenyésztési osztálya, a közös hadsereg, a honvédség és számos szakértő és lókedvelő volt az értekezletre meghívva, jelentek meg és vettek eddig is részt a tanácskozásban. Darányi miniszter megnyitó beszédjében kimerítően ösmertette a kormányának a lótenyésztés fejlesztését előmozdító tevékenységét, rátért a lovaknak a hadsereg útján való értékesítésének ügyére és tárgyilagos, őszinte véleményük elmondására kérte föl a jelenlevőket. A tanácskozás széles mederben indult meg s annak befejezése után mi is részletesen fogunk foglalkozni a tanácskozás eredményével s a fölvetett eszmékkel.

— Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár igazgatósága a következő átiratot intézte az E. G. E.-hez, melyet reméljük, gazdaközönségünk érdeméhez méltóan figyelembe fog venni és melynek óhajait tehetségéhez képest megvalósítani igyekszik majd.

„Az igazgatásunkra bizott Országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár működése csak az esetben fog kellő eredményt felmutathatni, ha az illetékes tényezők által megfelelő támogatásban részesül

Hogy ez intézmény emberbaráti tevékenységét kellő mértékben kifejthesse, mindenekelőtt szükség van arra, hogy annak célzata köztudatba jusson a munkásnép körében,

a melynek érdekeit a munkaadók érdekeivel egyezőleg szolgálni hivatva van.

Gazdasági munkásaink foglalkozásából folyó conservativizmusa, az új intézménytől való idegenkedése, melyekben csak az újabb terhet kívánják felismerni s nem egyszer mind a nyújtott előnyöket, mind sokkal ismeretesebb körülmények semhogy azokra bővebben kiterjeszkedni indokolt lenne.

Ez idegenkedés leküzdése érdekében népszerű ismertetések közzététele útján már gondoskodás történt ugyan, meg vagyunk azonban győződve, hogy e téren igen jelentékeny befolyás áll rendelkezésére a gazdasági egyesületeknek, mint a melyeknek a gazdasági és munkás viszonyok, a munkások anyagi helyzete, takarékosági hajlama s az újításokkal szemben elfoglalt álláspontja felől a legkövetlenebb tájékozást nyerni első sorban módjában van.

Miután nincs kétségünk az iránt, hogy a t. Egyesület tagja között bizonyára számosan lesznek, a kik gazdasági cselédek részére a pénztár által rokkantság, 65 életév elérése és halál esetére nyújtott segélyeket is biztosítani óhajtván, őket rendes tagokul beiratják s a jótékonyaság sugallatát követve, ezek tagsági díjait egészen vagy legalább felében a sajátjukból fedezni fogják, felkérjük a t. Egyesületet, sziveskedjék figyelmébe ajánlani az egyesületi tagoknak, hogy miután a felvételkor a személyazonosság és életkor igazolása végett az illetők személyes jelentkezése szükséges, célszerű lenne — kivált a község háztól távolabb eső birtokokon — akként eljárni, hogy a cselédeknek a község házához való utasítása helyett, az illető birtokosok által a községi előjáróságok — kocsinak rendelkezésre bocsátása mellett — felkértenének, hogy a tagok összeírása és a felvételi díjak (esetleg több szolgálati évre visszamenőleg egy összegben lefizetendő tagsági díjak) átvétele végett az illető birtokon megjelenjenek. Ily eljárás nagyban megkönnyíthetné kivált első időben a tömegesebb felvételt.

— **Mezőgazdasági és háztartási állandó gépkiallítás Kolozsvárt.** Az „E. G. E.“ igazgatóválasztmánya a fentirt eszme megvalósítását helyesnek és kívánatosnak mondván ki, e közcélú intézmény megalkotása nem sok idő kérdése s a kiállítás legnagyobb valószínűséggel már a tavaszon megnyílik. *E kiállítás útján majd a gazdaközönség mindenféle gépszükségletét közvetlen szemlélet alapján és minta szerint rendelheti meg a gyárosoktól, elkerülvén ez által a drága nagyobb utazásokat (mert Kolozsvárt úgymint mindenki megfordul egy párszor évente egyéb ügyeiben is) és egyben a gépügynökök kétes közreműködését is.*

E kiállításon részt fog venni első sorban minden nagyobb és minden szolid hazai gépgyári cég és gondoskodva lesz arról is, hogy azon *mindenféle* gép, a legkisebbtől a legnagyobbig, a legújabb kivitelben és többféle gyártmányokban bemutattassék.

A kiállítás katalógusában minden da-

rabnak fel lesz tüntetve az ára, melyből az „E. G. E.” tagjai és lapunk előfizetői % engedményben fognak részesülni.

Azt hiszszük, hogy ezen intézmény rövid időn az egész erdélyrészi gazdatársadalom elismerését ki fogja vivni.

— Az erdélyi gazdasági egyesület mezőgazd. háziipari tanfolyamai. Darányi Ignác földm. minisztert egyik legüdvösebb és legnevesebb akciójában, melylyel a legszegényebb gazdaosztály kezébe biztos téli megélhetési eszközt nyújt, az „E. G. E.” is nagy buzgósággal segíti. A téli gazdasági háziipari tanfolyamok nagyhorderejű fontosságát, gyakorlati hasznosságát csak az ismerheti meg és méltányolhatja a maga teljes értékében, a ki egy ilyen tanfolyam-menetét, eredményeit közvetlen, személyes megfigyelésből ismeri meg.

Az „E. G. E.” e szezomban idáig már két ilyen tanfolyamot állított be a miniszter anyagi és erkölcsi támogatásával.

Az egyik tanfolyam székhelye a kolozs megyei Bács község, hol 35 falusi legény tanulja már egy hét óta a *kosárfonás* mesteriségét. Tanítómestert, eszközöket és anyagot is teljesen ingyen kap tanulásához a nép fia. Az egy heti eredmény egyenesen meglepő. Már a második nap 16 felnőttné tanonc ugyanannyi kész gyümölcszsalitót kosarat végzett be. Egy hét eredménye pedig több, mint 50 darab áru. A legények pontosan eljárnak két csoportra osztva, délelőtt és délután s buzgóságuk ritka példálul szolgálhat. A tanfolyam napról-napra való ellenőrzését és a szükséges helyi intézkedéseket Máthé József róm. kath. plebános, „E. G. E.” tag és Bakó Albert környező sok buzgósággal teljesítik.

A másik tanfolyam *Szász-Lónán* van, hol ugyanannyi legény a *faragó kerekés* mesteriséget tanulja. E tanfolyamról — mely az előbbinél később indult meg — jövőre szintén bővebben referálunk. Most csak annyit, hogy e helyen is nagy szorgalommal folyik a munka s a helyi ellenőrzés és intézkedések teendőit Vajda Ferenc lónai ev. ref. lelkész az „E. G. E.” tagja volt szíves elvállalni.

A harmadik és negyedik tanfolyam szervezését az egyesület elnöksége a jövő héten fogja eszközölni.

— A kolozsvári m. kir. magvizsgáló állomás működése az 1900-ik évben. Az erdélyi részeknek ezen egyedüli hivatalos magvizsgáló állomását az elmúlt 1900-ik évben következő mértékben vették igénybe az erdélyrészi gazdák és kereskedők (nem erdélyrészi felek is vették ugyan igénybe az állomást, de aránylag csekélyebb mérvben) Az állomást igénybe vették:

Kereskedők	1494 esetben
Gazdák	76
Az EGE. heremagtiszt. raktára	766
Közintézetek és hatóságok	38

Összesen 2374 esetben

Az állomás ebben az esztendőben összesen 2388 vizsgálatot végzett. Ezen vizsgálatok között volt:

arankavizsgálat	2238
csíráztatási	134
tisztasági	10
egyéb	6

Összesen 2388

A megvizsgált minták közt volt:

heremagféle	2253
egyéb hüvelyes	17
gabonaféle	15
répa	62
fűmag	17
egyéb	10

Összesen 2374

A heremagféle közt volt:

arankás lóhere	1212
„ lucerna	98
arankamentes lóhere	866
„ lucerna	62

Összesen 2230

Az átlomás plombozott 1900-ban:

506 zsák lóherét és
44 „ lucernát

Összesen 550 zsákot.

Visszautasított pedig:

757 zsák lóherét és
85 „ lucernát

Összesen 842 zsákot.

— Az „Erdélyi Gazda Tárcsa Naptára” 1901. évi folyama olyan *vásári jegyzéket* tartalmaz, melyent még eddig egyetlen naptár sem nyújtott olvasóinak. A különböző állatvásárok *napjai, a felhajtások pontos számadatai* (lóból, ökörből, tehénből, növendékmarhából, juh, sertés és bivalból), a vasuti odajuthatás tudnivalói, marharakodó, szállásviszonyok stb. a vásártartó községektől külön kérdőíveken szereztettek be s így a vásárra járó gazda e naptárban a legteljesebb, mindenre kiterjedő utmutatót nyer. A naptárnak, melyben még igen sok mindennapi tudnivaló is van, bolti ára egy korona. Megrendelések az összeg utalványon való beküldésével az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalához, Kolozsvárra intézendők. *Lapunk előfizetői ingyen kapják.*

— **Állattenyésztési felügyelő segéd.** A földmívelésügyi miniszter Békessy Jenő ménesbirtoki segédet a segesvári állattenyésztési felügyelő segédjévé nevezte ki, tekintettel arra, hogy nevezett felügyelőség nemcsak Nagy- és Kisküküllő, Udvarhely, Háromszék s Csikmegyék állattenyésztését vezeti, de az ujonnan szerzett erdélyi állami telepbirtokok rendezésével is meg van bízva.

— **Eladó magcsíráztató.** A tavaszi vetésekhez egy gazdatársunk igen olcsó (16 korona) és praktikus csíráztató készüléket kínál eladásra, melylyel egyszerre 12 félé magot lehet csíráképeségre megvizsgálni. Címe a kiadóhivatalnál megtudható.

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részekben ezt a kérdést rég eldöntötte már a nagyközönség s immár több, mint **20 éve** részesíti nagybecsű támogatásában

az „**Ellenzék**”-et,

mely programjához hiven küzd ma is hazánk függetlenségéért és gazdasági felvirágzásáért.

Legutóbbi nagy érdeme az

„**Ellenzék**”-nek,

hogy a hazai ipar és termelés pártolására vonatkozó akciót is ő indította meg s azóta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

válasz tehát nem lehet más, mint

az „**Ellenzék**”-re,

melynek kiadóhivatala szívesen szolgál mutatóványszámmal bárkinek.

Előfizetési ára:

(514.) Egy óra . . . 3 korona
Három óra . . . 8 korona.

Sárga János
ékszerész és órás, Kolozsvártt,
Wesselényi Miklós-utca 11. sz.

Nagy raktárt tart mindenmemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből. Arany, ezüst, acél, nikkal fali és ébresztő órákból. Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt
(Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölesönöket nyujt és
BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALEK KAMATOT AD

(412.)

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatözsde.

Készárúüzlet

Jan. 17.

Készbuza mérsékelt kínálat és gyenge vételkedv mellett csendes irányzatu volt. Elkelt ca. 15.000 métermázsza 7.45—7.60.

Rozshan az érdeklődés mérsékelt, az árak 7—7.20 koronáig rugnak.

*Takarmányárpa*ban gyenge a kínálat; a hangulat és árak szilárdak. 6.10—6.25 koronáig jegyez.

Zabban a hangulat mérsékelt kínálat mellett ma tartott volt. Minőség szerint helyben 5.65—6.10 koronáig jegyeznek.

Tengeri ugyancsak kellemes. A kínálat aránylag mérsékelt 4.50—4.80 korona érhető el.

Az árak mindenütt 50 kilogrammonként értendők.

Kolozsvári piac.

A csütörtöki (jan. 17-iki) **hetivásáron** a következő gabona-árakat jegyeztük föl.

Buza métermázsánként	K-tól 12 00—13 60	K-ig.
Rozs	11 60—12 20	„
Zab	9 80—10 20	„
Kukoricza	9 00—09 20	„
Árpa	10 60—12 00	„

Magyar Jelzalog-Hitelbank

Képviselősége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölesönöket

nyujt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: **50 évi törlesztéssel 5 százaléknál**, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5.40 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölesönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.40 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5.65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az **Erdélyi Gazdasági Egyesület**

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémmegőktvények

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. K., — Sz. T. K., — A. B., — T. I., — V. G., — D. Gy., — R. N., — N. I., — K. H., — D. M. — Beérkezett kéziratok közlését mielőbb eszközölni fogjuk. — B. P. — Beküldött levelet jövő számunkban közre adjuk. Szép, hogy a kisebbek ügye iránt ily meleg érdeklődést tanúsít A levele végén említett dolgot is esetleg megcsináljuk. Üdvözlét! — G. J. — Jövő számunkban jön. — G. T. F. — Simonffy István gépgyárát ajánljuk Szolid és jó munkát csinál. — N. D. Bpest. — Üdvözlét. Ismertetni fogjuk. — **Több gépgyáros cégnek.** Állandó gépkiallításunk tervezetét közelebről szét fogjuk küldeni. Abban minden tudnivaló benne lesz. — R. F., — S. J., — N. G., — M. y., „Kisgazda”, — S. Zs., — O. G. — U. F., — R. A., — F. L., — M. M., — M. és T., — K. Zs., — N. L., — F. és Sch. — Kérdéseiket külön levelekben kiemertően válaszoltunk.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

H I R D E T É S E K.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor
 Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
 Összesen: 1,600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek.
 Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

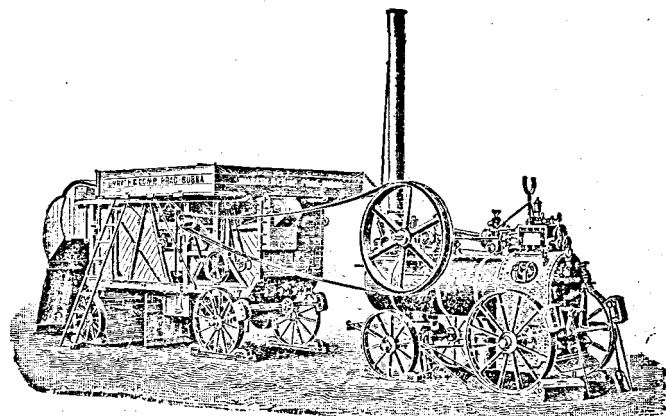
(498.)

az igazgatóság.

(495.)

Magasabb qualificatióval és megfelelő gyakorlattal bíró gazdasz főtiszt, igazgatói vagy más bizalmi állást keres. Időszaki megbízásokra is reflektál.

UMRÁTH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok,
 Budapest, V., Váci-körút 60. sz.
 Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kitünően működő és több fontos, újítással bíró
GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, valamint KAZALÓZÓKAT
 minden nagyságban, a legmesszebb menő jótállás mellett.
 Ugyanott egyetemes és többvasu ékek, boronák, hengerek, trieurók, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek- lógerehlyék, járgányos cséplőkészletek, rosták, kukoricza-morzsolók, szecskavágók, répavágók darálók,
 takarmányfőző- és füllesztő-készülékek,
 kút- és trágyalé-szivattyúk, szőlőüzűzők és borsajtók stb. rendkívüli nagy választékban, a legjobb szerkezetben, olcsó árakon beszerezhetők.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Ipari mozgonyok 100 lóerőig

Elsőrangú műkiállítás. (386.)

VILÁG PANORÁMA

KOLOZSVÁR, R. k. status-palota.

Belépő díj: 20 kr., gyermekjegy: 10 kr.

Nyitva van mindennap

délelőtt 9-től, este 10 óráig.

Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten:

Svájc.

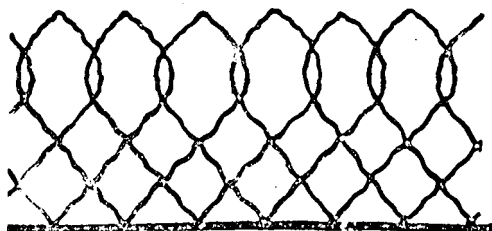
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és lóherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (339.)

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET KOLOZSVÁRT.

Szám: 449. — I. — 86.
 1900.

Eladó, esetleg bérbeadó belső telek!

Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« tulajdonát képező kb. 13 kat. hold területű kolozsvári pata-utcai (Hunyadi-tér és nagy kaszárnya mellett) — jelenleg állami faiskolául szolgáló és 3—4. osztályu lakással ellátott **belső telek** 1901. évi október hó 1-étől kezdve, egy kat. hold kivételével, egy egészben, vagy esetleg részletekben is

eladó, esetleg bérbeadó

(rövid felmondással).

Bővebb felvilágosítást ad alólirott elnökség.

Az erdélyi gazd. egylet 1900. november 28-iki ig. vál. ülésének határozatából.

Szabó József,
 egyl. elnök.

(523.)

Tokaji László,
 egyl. titkár.

A t. cz. Gazdaközönség figyelmébe!

Van szerencsém a közelgő idény alkalmából *gazdatisztekét, szeszfőzőket, gépészeket*, valamint e szakmába vágó alkalmazottakat minden díj és költség nélkül ajánlani.

KRAKAUER ÁRMIN,

mezőgazdasági személyzet elhelyező intézet,

(504) **Budapest, Váci-körút 19.**

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

— Budapest —

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legtübbtelesebben készíttetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközölletnek.

(415.)

RENKIVÜLI ÁRLESZÁLLÍTÁS!

A magyar gazdasági irodalom színe-java leszállított áron csekély havi részletekre.

A szarvasmarha és annak tenyésztése. Irta *Tormay Béla*. Számos a szövegbe nyomott ábrával. Ára 4 kor. Pabst kalauza a szarvasmarhatenyésztésre, Magyarországot érdeklő jegyzetekkel ellátta *Galgóczy Károly*, 10 könnyomatu színezett ábrával s a szövegbe illesztett 52 fametszettel, ára 10 kor.

Részletes állatkór és gyógytan, különös tekintettel a járványos kórokra s az állatorvosi rendszetre. — Állatorvosok, valamint tisztí orvosok s miveltebb gazdák számára. Irta *Dr. Zlamál Vilmos*, ára 11 kor.

A juh és gypaju ismertetése. Számos a szövegbe nyomtatott ábrával. Irta *Dr. Rodiczky Jenő*, ára 4 kor.

Tyúk és egyéb szárnyas állatok tojásai mesterséges kikéltéséről. Angolul írta *Cantelo W. J.* Magyarra fordította *Oettl Róbert*, kivonatos német fordítása után *Grubiczy Géza*, ára 60 fill.

A larcniltörlesztés. Irta *Grubiczy Géza*. Negyedik átdolgozott kiadás, 72 a szövegbe nyomott ábrával. Két csinos vászonkötésben, ára 3 kor. 60 fill.

A takarmányozás gyakorlata. A takarmányemlék előkészítése az etetésre különös tekintettel a takarmánybesavanyítás legújabb haladására. Irta *Brümmer J.* Fordította *Krick Aladár*, ára 4 kor.

A takarmánytermesztés kézikönyve. Tekintettel a takarmány növények történetére, élettanára, betegségeire és ellenségeire, valamint a takarmányozásra. Irta *Dr. Rodiczky Jenő*. Második olcsó kiadás, ára 3 kor.

A gazdasági haszonállatok okserü takarmányozása. Irta *Woly E.* Fordította *Kossutány Tamás*, ára 4 kor.

A csalamádé és egyéb takarmányok művelési és besavanyítási módjai. Irta *Lecanteau Ede*. Fordította *Ordódy Lajos*, ára 4 kor.

A fü-féle takarmány növények és természetük. A szöveg közé nyomott 46 képpel. Irta *Szilassy Zoltán*, ára 4 kor.

A buzavetőmag nemesítéséről. Irta *Kenessey Kálmán*, ára 1 kor. 20 fill.

Az ipari és kereskedelmi törvények ismerete és természetése. Irta *Dr. Sippi Rodiczky Jenő*. Két kötet, ára 4 kor. 80 fill.

Szikes talajok öntözése és alagsóvezése. Hilgard után fordította *Treitz Péter*, ára 2 kor.

A dohánytermelés és fuzeléstán. Irta *Prádnovszky Ágost*. A szövegbe nyomott ábrával, ára 2 kor.

Répatermelés. Szerzője az országos gazdasági egyesület által kiírt pályázat nyertese. *Kovara F.*, ára 5 k. 20 fi.

A burgonya termelése. Irta *Szalay János*. Számos fametszetű ábrával, ára 3 kor.

A lentermelés és kikészítés kézikönyve. Irta *Bahay Dezső*, ára 2 kor. 40 fill.

Kendertermelés. Irta *Bakay Nándor*, ára 3 kor.

A gyümölcsértékesítés és gyümölcssterilizálás emelése. Irta *Semler Henrik* Fordította *Gamaul Vilmos*. A szövegbe nyomott ábrával, ára 2 kor.

A kenyétkészítés. Irta *Baranyay István*, ára 4 k. 40 fill.

A lentermelés általános kézikönyve. Kertészek, kertkedvelők és mezőgazdák számára. Irta *Jäger H.* A negyedik bővített kiadás után fordította és a hazai

viszonyokra alkalmazta *Benes János*. Második magy. kiad., 252 fametszvényvel, ára diszes vászonkötésben, 8 kor.

A trágyakezelés népszerű kézikönyve. Magyar gazdák számára. Irta *Kenessey Kálmán*, 1 kor.

Szőlőink ujjáalakítása amerikai szőlőfajok segítségével. Irta *Molnár István*, a budai vinczellérképző igazgatója, ára 2 kor. 40 fill.

A szőlőművelés és borászat kézikönyve. Irta *Molnár István* 159 ábrával, 3-ik kiadás, ára 8 kor. 60 fill. kötve 9 kor. 60 fill.

A szénkéreg alkalmazása. Phylloxera elleni védekezésről. Irta *Kobos Zoltán*, ára 3 kor.

A rózsatenyésztés a szabadban és cserepekben. *Ötő* ily című munkájának teljesen átdolgozott második kiadásából fordította *Benes János*. Tíz képtáblával. Vászonkötésben, ára 1 kor. 80 fill.

Alapos utmutatás a szeszgyártás üzletéhez. Irta *Mitelmaier Frigyes*, ára 2 kor.

A gazdasági szeszgyártás kézikönyve. Számos a szövegbe nyomtatott ábrával. Irta *Dr. Kossutány T. és László L. Pál*, ára 7 kor.

A városi hulladékok értékesítése és a komposzt-készítés. Irta *h. Gethard Sándor*, ára 3 kor.

Az okserü borászat népszerű vezérfonala. Irta *Molnár István*, ára 1 kor. 20 fill.

Tejgazdaság. A jelen idő követelményeinek megfelelő tejgazdaság. Irta *Körchner Vilmos*. Fordította *dr. Szentkirályi Akos*, ára 4 kor.

Az aratás és betakarítás segédeszközei. Számos a szövegbe nyomott ábrával. Irta *László L. Pál*, ára 3 k. 60 fill.

Egyszerű és kettős gazdasági számvitel (könyvvitel) alapvonalai. Irta *Sporzon Pál*, ára 5 kor. 60 fill.

Mezőgazdasági üzlet tudományos és gyakorlati alapon. Vezérfonal gazdaságok megalapítása, felszerelése, berendezése és kezelése körül. Irta *Sporzon Pál*, ára 4 kor.

Gazdasági becsléstán. Vezérfonal szántóföldek, rétek stb., valamint egész gazdaságok és fölszerelvények értékebecslésénél. Irta *Sporzon Pál*, ára 4 kor.

Jószágaink rendezésének fontosabb kérdéseiről. Irta *Schmitt József dr.* Az orsz. magy. gazd. egyesület által a »Lyka«-féle pályadíjjal jutalmazott gazdasági munka, ára 2 kor. 60 fill.

A hitelszövetkezetek mint eszközök a falusi népség bajainak ellátására. Gyakorlati utmutatás az ily szövetkezetek alakítására. Irta *Raiffeisen F. W.* Fordította *dr. Szabó F. és Polya J.*, ára 2 kor.

Az állami italmérési jövedékekről szóló összes törvények és rendeletek gyűjteménye és magyarázata. Irta *Osváth Imre*, ára 4 kor.

A vizsla idomítása. Irta *Fónagy József*. Függelék a beteg ebek gyógykezelése. 2. javított és bővített kiadás, képekkel, vászonkötésben, ára 6 kor.

A vizsla parforce idomítása. Oswald és Wörz módszerre nyomán írta *Mika Károly*. Képekkel, vászonkötésben, ára 2 kor. 40 fill.

Az angol vi:sla és fajbéli tiszta tenyésztés. Irta *Kynophil*

Kiadja az orsz. magyar vadászati védegyelet. Négy képpel, ára 4 kor.

Magyar-német és német-magyar Vadászmu:szótár és magyarázata, ára 1 kor. 60 fill.

Vezérkönyv a gazdasági fanevelés, szaporítás és rendezés, valamint a kiültetett fák évenkénti kezeléséről Irta *Fuks Emil*. Új, olcsó kiadás, ára 50 fill.

Halaink és haltenyésztésünk. Vitéz-féle pályamunkák 1867-re. Három részben: *Kriesch János*, *Kenessey Albert* és *Tasner Dénes*től. Közrebocsájtja a m. t. Akadémia, ára 3 kor. 20 fill.

A mezői munkáviszonyok hazánkban. Irta *Mithoffer Sándor*. A m. t. akadémia által az Első Magyar Általános Biztosító társaság díjjal jutalmazott pályamunka. ára 6 kor.

Növénytan. Felsőbb tanintézetek és magánhasználatra. Irta *Prantl K.* Fordították *Páter Béla* és *Lass Samu* 336 a szöveg közé nyomott ábrával, ára 6 kor.

A mezőipar nemzetgazdaságtani elmélete. Irta *Roseher Vilmos*, ára 2 kor.

Törvényszéki állatorvostán állatorvosok és gazdák számára. Irta *Eisenmayer Sándor*, ára 2 kor. 80 fill.

Táblázatok az ásványok meghatározására. Irta *Köbel-Zimanyi*, ára 2 kor.

A gazdasági válság. *Pölya Jakabtól*, ára 7 kor.

A házi állatok bonczatana. Irta *Dr. Szabó Alajos*, ára 8 kor.

A jelen idő követelményeinek megfelelő tejgazdaság. *Körchner Vilmostól*, ára 4 kor.

Gazdákat érdeklő törvényezikkek:

Az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-cz., ára 80 fill.

Az állategészségügy rendezéséről szóló t.-cz. végrehajtására vonatkozó összes rendeletek gyűjteménye, ára 2 kor. 40 fill.

Az új eselédttörvény (1876. XIII. t.-cz.), ára 60 fill.

Dohányjövédéki törvények (1887. XLIV. t.-cz. és törvényesített szabályrendeletek módosításáról), ára 40 fill.

Az új erdőfövény (1879. XXXI. t.-cz.), ára 1 kor.

Fegyveradóttörvény (1883. XXIII. t.-cz.), ára 30 fill.

A halászatról (1888. XIX. t.-cz.) 60 fill.

A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről (1898. XXIII. t.-cz.) 60 fill.

Ipártörvény (1884. XVII. t.-cz.), ára 60 fill.

Az állami italmérési jövedékekről szóló 1888. XXXV., XXVI. törvényezik, ára 80 fill.

Az állami italmérési jövedékre vonatkozó rendeletek gyűjteménye. I. rész 1 kor. 20 fill. II rész 1 kor. 20 fill.

Közutakról s vámokról szóló 1890. t.-cz., ára 2 kor.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről (1894. XII. t.-cz.) 1 kor.

A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról (1898. II. t.-cz.) 60 fill.

Az új vadászati törvény, ára 24 kor.

Ugyanaz magyar-német nyelven, ára 60 fill.

A vízjogról szóló 1885. XXIII. t.-cz., ára 1 kor.

Ezen könyvek egyenkint rendelve csak a rendes bolti áron kaphatók. Nagyobb megrendelésnél a következő árleszállítást nyújtjuk: 60 koronn bolti áru könyvet 36 koronáért, 100 koroná bolti áru könyvet 50 koronáért, 100 koronán felül egyszerre megrendelve szintén 50% kedvezmény. A havi részlet a rendelt összeg tizenkettedrészre. Az első részlet a szállításkor utánvétetik.

Egy-egy könyvből egyszerre csak egy példány rendelhető,

A cég fentartja magának a jogot hogy azon könyveket, melyek készletei bizonyos mértékig elfogynak, a megrendelésekből utólag kizárja.

Megrendeléseknél kérjük az itt látható rendelőlapot kitölteni és aláírva hozzánk beküldeni.

Gárdonyi és Társa könyvkereskedése Budapest, VII., Miksa-utca 8.

Ezen árleszállítás csak 1901. évi február hó elsejéig marad érvényben.

(535.)

Levágandó és borítékban alanti cégnek beküldendő.

T. Gárdonyi és Társa cégnek

Budapest, VII., Miksa-utca 8.

A fenti elbraz alapján megrendelem a következő műveket:

..... kor. bolti ár helyett koronáért
 fizetendő koronás havi részletekben a szállítástól kezdődőleg a **Gárdonyi és Társa cég** pénztáránál
 Budapesten mindaddig míg a művek teljes ára törlesztve nincsen és kérem a könyvek megküldését. Fogóban áll a cégnek
 az esedékes és le nem fizetett részleteket, portókölttség hozzászámítása mellett, postai megbizással bevonnai. A részletek be
 nem tartása az egész számla összegét esedékessé teszi, Az első részlet a szállításkor utánvétetik.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

HOTTER F. J. R. Szt.-József gyógyszertára a sz. Józsefhez Bécs. XII 2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbinol

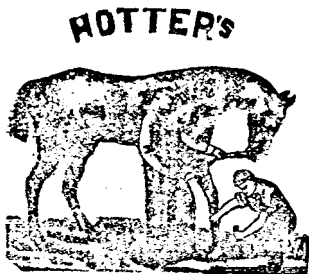
1/2 palack frt 6— 1/2 palack frt 3.50.
Eltávolít mindennemű kinővést és zsíros testtapadékokat, anélkül, hogy a szőrt tönkre tenné. Etősíti a metámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epebajknál, csülökdaganganatoknál, patabütyköknél, vastag térdnél, esomónál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti s meggyógyítja a zuzódásokat.

Hotter-féle Agril táppora

lovak és szarvasmarháknak, 1 csomag 80 kr.
Kitűnő potlák a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

Hotter-féle holttetemkenőcs

1/2 tégely 2 frt. 1/2 tégely 1 frt. 20
Felülmulhatatlan holttetem eltávolítására régi bajoknál is.

állatgyógykészítményei

a jelenkor legkittünőbbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem érettek. Raktárak a gyógyszertárakban és drogériákban.

Főraktár: **Dr. BUDAI EMIL** városi gyógyszertárban Budapest városházter, **Dr. Egger Leó** és **Dr. Egger J. Nádor** gyógyszertárban Budapest, VI. Váci-körút 17. és **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárban Budapest VI. Király-utca 12. (324.)

Hotter-féle Training-Fluid

1 palack frt 1.20.
Az inakat és izmokat a magas öregkorig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fáradoalmakra és vontatásra képesíti. A tuleröltetés következményeinél, benuulás, szaggatás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmaztatik.

Hotter I. és II. sz. disznópora

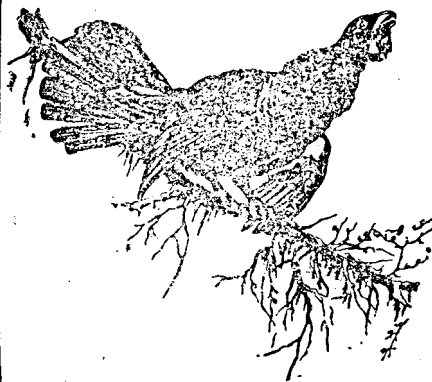
1 kiló frt 1.20.
Legjobb étrendi szer a disznók étvágynak és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

Hotter-féle kólíka elleni szer

1 üveg 1 frt 50 kr.
Lovaknál mindennemű kólíka és hügy felakadás, szarvasmarháknál pedig pufadság ellen alkalmazandó.

Elvállalja mindenféle emlősök és madarak élethű kitömését.
Vadászati Tropheák csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

Zwörner Sándor
állatkitömő-praeparatoriuma
KOLOSZVÁR, Unió-u. 15.

A kitömött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigőzölgésük, tehát szobában is tarthatók.
Ujdonság! Madarak kitömése relif-kép alakjában.
Érdeklődők szívesen fogadtatnak.

(486.)

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden gényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezeség vállalatik: **explodálási biztonság, önműködő és gazdaságos gázfejlesztés, utólérhetetlen tiszta és gyors utántöltés, szolid kivitel és egyszerű kezelés.**

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá **Acetylen-berendezések kivitelét, minden nemben és nagyságban.**

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállítatik. **Ércnyomdai munkák** minden faja, réz, sárgaréz, cizink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készíttetik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők kerestetnek.

(549)

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szövőgyár, KÉSMÁRK

(536.)

elismert hirneves

Szepességi Vászon

és
Damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

1 palack 1 üveg 2 korona 80 fillér.

cs. és kir. szob. mosóvíz lovak számára.

40 év óta udvari istállóknak, e nagyobb katonai és polgári istállóknak használatban, nagyobb fáradozás előtti és utáni erősítésre, rángatodásnál az idegek merevségénél stb. A lovakat az idomításnál kiváló tevékenységre képesíti. Valódi csak a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszertáraiban és drogériáiban.

Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél Kornenburg, Bécs mellett. (328. I.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés) a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Iroda: Budapest, V, Báthory-utca 4.

Szár: Budapest, V, Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket! Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk.

(546.)

KIS HIRDETÉSEK

Durator által a cipőtálp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízátlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ara 1 és 2 korona. Póstán küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipótkörút 3.1 k. 20 előleges beküldése után. — Kapható azonban mindenütt. (511.)

Bellán Mátyás, Bács-Csé-
ben. Kender- és kötéláru-
ipartelep. Készít: kéve- és
portiókötteleket kézi kötő-
zéshez, mindennemű gazda-
sági kötéláru. hajó-, ha-
lász és ruhaszárító-kötélet,
dohány-, komló-, zsák-zsine-
get, lópokrócót, gerebencé-
zett bácskai kendert és cse-
püt. Tessenék árlapot kérni!
(517.)

KASSANTAL

aranyozó-üzlete
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képereteket tükörkere-
teket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle
aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek aranyozását jutányos árban.

Továbbá templomi aranyozásokat új oltár készítését
rajz szerint Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb csi-
szolt arannyal

jutányos árban, felelősség mellett elvállal.

Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós
arannyal, aranyozásáért felelősséget vállalok.

Pontos kiszolgálás! (522.)

Hazafiak!

(359.)

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra
is fenntartani óhajtjuk. dacára hogy az általános árfelemelés
bekövetkezett, üzletünkben még a régi jutányos árban szolid
kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidárú, vásznak, cipő, kalap
és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat honi
készítményekkel kicserélni. Nagy raktár zsebro-bőrből, különleges
férfi és női kivágott gombos és magas fűzős cipő árukban.

Monogramok és himzések a legújabb minták jutányosan előnyomattatnak.

Központi nagy áruház!

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvár, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

AZ AVENARIUS-FÉLE SZABADALMAZOTT

CARBOLINEUM

szőlőkarók tartóssátételére rendkívül alkalmas.

Az eljárás hatásos, egyszerű és olcsó. A karóknak ezen tar-
tóssága nagy munka és anyagmegtakarítással jár. Egyaránt ajánl-
ható puha és kemény karók telítésére.

A telítést legcélszerűbb télen végezni, hogy a szőlőkarók
használatba vétel előtt kiszáradhassanak.

(499. I.) Avenarius R. Amstettenben.

Központi iroda: BÉCS, III./1.

Készséggel szolgál leírások és utmutatásokkal ingyen és bérmentve.

François Lajos és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, Fülöp Szász Coburg Gothai
herceg Ő Fensége szállítói

(513.) pezsgőbörgyárosok,

BUDAFOK (Promontor).

Tizenkét elsőrangú kitüntetés.

Pezsgőbpraink minden előkelő étterem és kávéház
és csemege üzletekben kaphatók.

Kívánatra árlappal és ajánlattal készséggel szolgálunk.

Fairbanks mérlegek

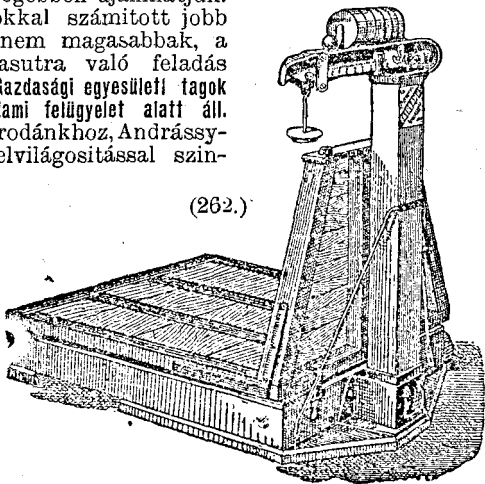
a legtekéletesebb
mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolsúlyos
fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérle-
gellik. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük fogva úgy hazánkban,
mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitünőbb mérlegek.

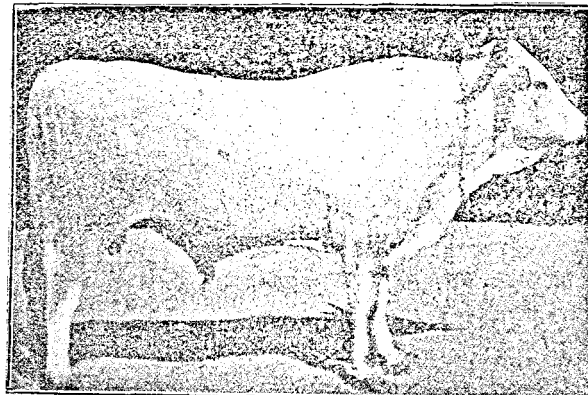
Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket

célszerű és a céljának megfelelő szerkezetük fogva különösen a gazdák, gazda-
ságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk.
A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb
kivitelű tizedes mérlegek árainál nem magasabbak, a
hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás
költségei már befoglaltnak — Gazdasági egyesületi tagok
árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.
Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrásy-
út 14. címzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szin-
tén központi irodánk szolgál.

(262.)

FAIRBANKS
MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR
részvény-társaság
BUDAPEST,
Andrásy-út 14.
Gyár: Külső Váci-út 156.

(556.)

32 darab tisztavérű törzkönyvezett szimmenthali tenyész-
állat, behozott állatok származéka, eladó.

Binder Frigyes

birtokosnál Medgyesen, Nagy-Küküllővármegyében.

Sz. 463—900.

Haszonbéri hirdetés.

Az erdélyi róm. kath. Status kolozsmo-
nostoni uradalmához tartozó, s Bogártelke
község határán levő 327 kat. holdnyi föld-
birtok, a hozzá tartozó lak- és gazdasági épü-
letekkel és lisztelő malommal együtt 1901.

márczius hó 1-től kezdve 1907. évi február
hó 28-ig a 757—896. közjegyzői sz. átirat-
ban foglalt feltételek mellett, írásbeli verseny-
tárgyalás útján haszonbérbe adatik.

1. Alapul vétetik a jelenlegi 4000 koro-
na évi haszonbér.

2. Az erre vonatkozó ajánlatok 1901.
január hó 28-nak délelőtti 11 órájáig a
megígért évi haszonbéri összeg 10%-nak bá-
natpénzzül leendő csatolása mellett, — hatá-
rozottan kifejezve azt, hogy ajánlattevő a ver-
senytárgyalási- és haszonbéri feltételeket ismeri és elfogadja, — az erdélyi róm. kath.

Status méltóságos igazgató tanácsához Kolozs-
vártt, Szentegyház-utca, nyújtandók be.

A versenytárgyalási és haszonbéri felté-
telek az uradalmi intéző gondnokságnál Ko-
lozsvártt, monostori kerület, fő-utca 16 sz.
alatt megtekinthetők és lemásolhatók.

Kolozsvártt, 1901. január hó 5.

(552.)

Az uradalmi intéző gondnokság.

Kishirdetések felvétetnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

Levélbeli tudakozásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg me'lekeltetik.

KIS HIRDETÉSEK.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona, mely évenyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
Egy gépész állást keres. Czime (336.) alatt a kiadóhivatalban.

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼
Különfélék.

Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, Malom-, jéggyári-, hűtő-, téglá- és olajgyári berendezések. (542.)

Gyümölcsfák

minden nemi 1-6 éves példányokban kaphatók hiteles elnevezéssel, valamint sima szőlővesszők

PETROVAY GYÖRGY faiskolájában Nagy-Kürtü, Szolnokmegye. Árjegyzék bérmentve küldetik. (519.)

III-ik kiadás.

„A szarvasmarhatenyésztés alapvonalai.” Pályadíjnyertes mű, 62 ábrával, írta Monostori Károly tanár. Megrendelhető szerzőnél. Budapest, állatorvosi főiskola és minden könyvkereskedésben. Ára 160 fillér.

(553.)

Hantz Sándor

könyvkötő. Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítek. Piszetelés fel vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázzni!

Gyümölcsfák és szőlővesszők, legnemesebb fajokban megrendelhetők Teleki János faiskolájában, Balaton-Henye, posta Köveskál. Tessék árjegyzéket kérni! (534.)

Első magyar üvegyár

részv.-társaság
Budapest, Ferencz József-tér 8 sz. (533.)
(Akadémia mellett.)

Asztali készletek

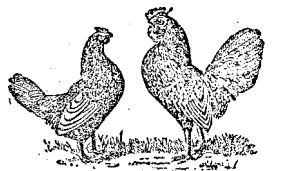
kristály-üvegből.
Herencsvölgyi gyárunkban készül a magyar kir. udvartartás összes üvegekészlete

Tizenkét személyre való készletek 52 darab 13 koronától 200 koronáig. Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Csiszolt és préselt szőlő-mosó és mindenféle üvegáru.

Első magyar „Gumosit” bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosit” bélyegző-készleteket, ládák, zsákok, egyenletlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színű olajfestékeket M. kir. szab. Hordó-fapaszt. Nagy választék minden nagyságu rugyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebben hordható állatbélyegzők. (516.)

„Megvétele keresek erdélyi kopasznyakú baromfit, de csak tisztavérűt, fehér tollazattal, iehér csőrrel és fehér, — csontszinű lábakkal.

Bauer Róbertné,
Hecse, u. p. Győr.
(554.)

Siposs Andor Gyula, mechan. kötszővő és harisnyaneműek gyára, Kassán. A cs. és kir. hadsereg, a m. kir. honvédség, a m. kir. csendőrség és a lötenyészeti intézetek szállítója. Készít középfinom és finom női, férfi és gyermekharisnyákat, alsó ingeket, nadrágokat, kötött mellényeket és keztyűket stb. stb. versenyképes árban és minőségben. Különlegesség: kötszővő géptisztító kendők. Védjegye: „Hungaria” Arui kaphatók a legtöbb előkelő divatkereskedésben. (518.)

Gazdasági iroda Kolozsvárt.

Ferenczy Dezső Jókai-u. 4. sz. Elvállal mindennemű megbízásokat, eszközöl és közbenjár:

Birtok vétel vagy eladásoknál,
Birtok bérleteknél,
Biztosítások szakszerrü felvétele és károk képviselőténél,

Gazdasági termények, cikkek és szükségletek eladása vagy jutányos beszerzésénél,

Uradalmak és nagyobb bérgazdaságok elszámolásának szakszerrü felülviz-gálatánál,

Szeszgyárak, malmok és villanyvilágítási berendezéseknél különösen előnyös forrásokkal szolgál.

Megkeresésre díjlanul válaszol, s csak lebonyolított üzletek után kíván díjazást. (487.)

* * *
Vételre: kerestetik egy jó minőségű 200 kat hold területű mezőségi és egy ugyan olyan nagyságu birtok bármely vidéken.

Eladásra: kínálatik több kisebb, nagyobb birtok, felvilágosítással szolgál a gazdasági iroda

Vizvezeték és csatornázási vállalat. BARANYI JÁNOS, épület műbádogos és szerelő Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. Csatornázások, vizvezetékek és fürdőszobák berendezését, valamint ezek éves javítását jutányos árban elvállalja. Telephon 191 (470.)

A vall. és közokt. Miniszterium 78095-98. sz. m. r. minden fokozatu iskoláknak használatra ajánlott, elismert kintű minőségű, mély fekete, gyorsan száradó s maradó, használatkészk iskolai falitáblamáz-ecsetet s hig piros vonalozó-festéket, húzó-ecsettel mindennemű és nevű írásfelületek befestésére készít és szállít free. Greschik Gyula, Lőcsén. (508.)

Állandó nagy rakrár:
Cukor, Kávé, Tea, Rum, Magyar és Francia Cognac és Pezsgőből, Teasütemények, csemege czukorkák, különféle páczolt és olajba elkészített halak stb. stb. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek SZELE MARTON fűszer, csemege bor, ásványvíz és dolgyümölcs üzletében Kolozsvárt, Mátyás-Király-tér. (520.)

B. Bak Lajos Ö csász.

és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Jövedelmező foglalkozást

(479.)
találnak bármely osztályhoz tartozó oly tisztességs egyének, kik czégem részére eredeti sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkoznak. Magas jutalék és megfelelő tevékenységénél esetleg fix fizetés is. Ajánlatok intézendők

FUCHS H.
váltóházhoz Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.

DROGUERIA. BURGER FRIGYES KOLOZSVAR, Főter.

Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-cikkek dús (358.) raktára.

600 holdas birtok eladó

vagy haszonbérbe kiadó. A birtok Pestmegyében Budapesttől vasutón 1 órányira levő Üllő és Monor vasuti állomásoktól kocsin félóránnyira az országot mentén fekszik. Őszi vetéssel, nagy 6 szobás lakóházzal, számos új gazdasági épülettel. Bővebbet a tulajdonosnál,

HAY J.
BUDAPEST,
VII. kerület, Erzsébetkörút 14. sz. (506.)

OSVÁTH PÁL

puskaműves, fegyverés vadászati cikkek raktára Kolozsvárt, belközép-utca 23. sz. Mindennemű javítások, becserélések, új agy készítés, esőbarítások stb. a legjutányosabb árak mellett vállaltatnak fel és pontosan teljesítettnek. (458.)

BUDING EDE szőlőbirtokos borainak árjegyzéke.

Acak 10) literenként, hordó nélkül utánvét mellett. Fehér asztali borok: 1-2 éves 40-48 korona. Ujbor 40 k. Siller borok: 1-2 éves 36 kor. Ujbor 32 kor. Csemege és fajborok: Rizling 2 éves 56 k., ujbor 44 k., Semillon 2 éves 80 kor., Müsc. Ottonel 2 éves 100 korona. Carbenet-frank (vörös) 2 é. 70 kor., 1 éves 60 k., ujbor 48 k. Vörösborkok: Oporto, Buschet, Kadarka, Othello, 36-46 k. Hordók önköltségen számítatnak, három hónapon belül a felszámitott árban bérmentve vissza fogadtatnak. Hordókölcsön-dij 100 literenként 1 kor. Sajáttermésű palackborok a fenti faj- és csemegeborkból 1/10 l 1 kor., 1 liter 1 kor. 20 fillér. Boraim tisztaságáért, természetes voltáért a szigorú bortörvény értelmében bárkinek kezességem. Számos elismerő levél! Minták nem küldetnek, mert tapasztalás szerint az fölösleges kiadás, de kívánságra fizetett mintát mindenki kaphat előleges pénz beküldésre. Jó kiszolgálás biztosítva. Kellő referenciák mellett utánvét nélkül is szállítok bort. Bárminő kis mennyiség megrendelhető. Ugyanitt kapható finom törköly-, seprópálka, mely a legjobb cognaccal versenyzik. Szőlővessző gyökere és sima; zöld és fásajtvány bárminő fajban, őszibarack ojtványok sok fajban igen jutányos árban. Nagyösz, (vasut, posta és távirtda helyben). 1900. december hóban. Buding Ede szőlőbirtokos, tanító. (509.)

FUCHS H.
váltóházhoz Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.

DROGUERIA. BURGER FRIGYES KOLOZSVAR, Főter.

Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-cikkek dús (358.) raktára.

Kimoshatlan RUHAJELZŐ-TÉNTA fehéreművek jelzésére kapható Tintner J. E. bélyegző-gyáros és vésnök üzletében Budapest, Kigyó-utca 10. szám. (512.)

TRISKA J.

KOLOZSVÁRT,
zongora, harmonium és czimbalom

raktára, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák, amelyek 350 forinttól 1200 forintig terjedő áron részletfizetésre is kaphatók. Iskolai és templomi harmoniumok, valamint Schunda-féle czimbalomok. (462.)

Franck Henrik fia! pót-kávégyárosok: gyárak: Kassán és Zigrábban. Valódi „Franck” kávé-pótlék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésében. (541.)

Varga Pál

czimbalomgyártónál a ki czimbalmot vesz, ingyen fog megtanulni czimbalmozni, a nála megjelent czimbalomiskolából, tanár, avagy tanítás nélkül. S a ki egy héten csak egy órát áldoz reá naponként és nem képes fölfogni, annak kötelesek vagyok visszaadni a czimbalom vételárát hiány nélkül. Üzlet: Budapest, VIII. ker. Rökk-Szilárd-utca 3. Képes nagy árjegyzék ingyen. (507.)

HREBLAY EMIL

állattenyésztési m. kir. felügyelőnél GÖDÖLLŐN. A pénz előleges beküldés mellett megrendelhetők: Baromfi hizlalás 1 K. 50 fill. Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 K. — fill. Tyuktenyésztés 2 K. — „ Lud és kacsza teny. 2 K. — „ Pulyka tenyésztés 1 K. 60 „ Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 K. 60 fill. Egyszerre megrendelve e hat munka csak 8 korona (510.)

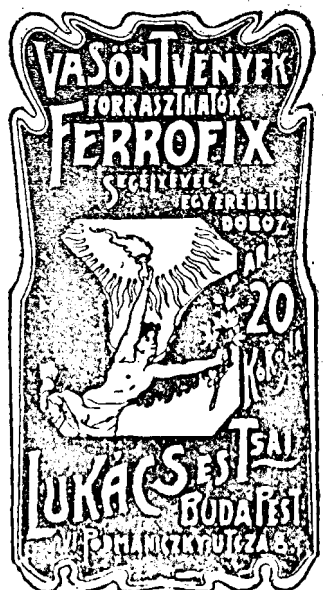
Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kívánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (434.)

Műfogak

(szájpadlás nélkül is) aranyban, czelluloidban és kantsokban

rágásra teljesen alkalmasak szájban fel nem ismerhető

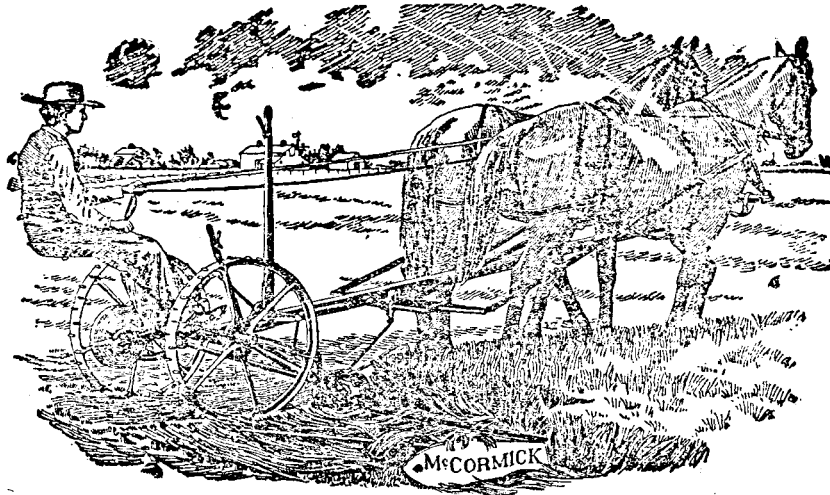
Készíti:
Virágháty Gyula,
(518.) műfogász
Kolozsvárt, Unió-u. 22. sz.

(541.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

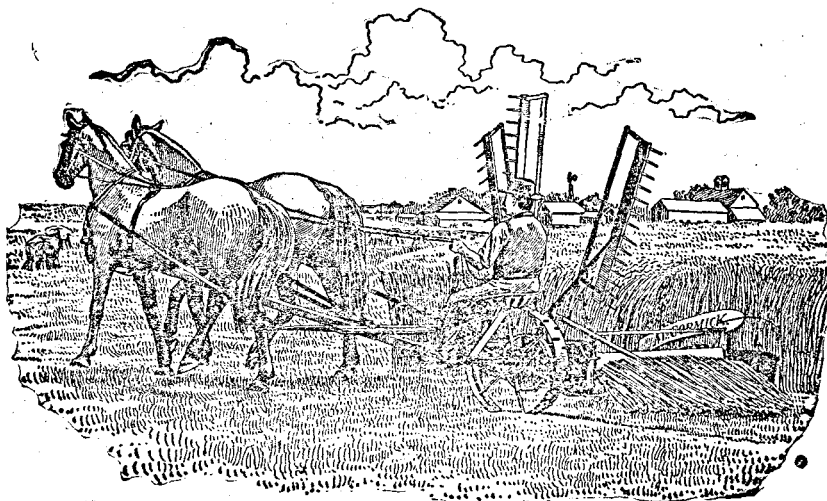
Chicagói aratógépgyár.

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.
Kitünő minőség, bámulatos
munka.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 38. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408)

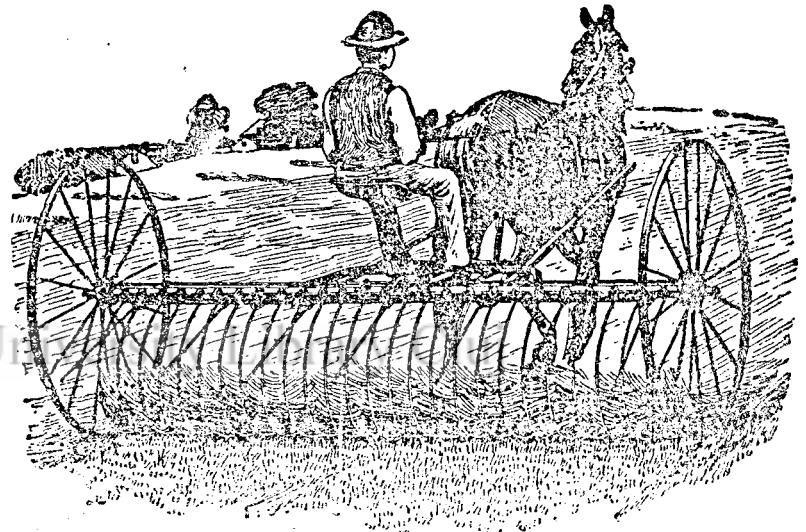
A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi

világkiállításon.

A kolozsvári gazdasági gépkiállításon
1900-ban diszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

